

DOMOLJUB

ŠTEV. 9. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43

V LJUBLJANI DNE 26. FEBRUARJA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Lov za kmetskim denarjem.

Velike nemške banke so začele na poseben način loviti kmetski denar. Po deželi pošiljajo dobro plačane agitatorje, ki obetajo ljudem višjo obrestno mero za vloge, kot jo dajejo male kmetijske hranilnice-rajrajznovke. Te agenture odvajajo kmetski denar v mesto, kjer gre v trgovino in industrijo, ki pa se ne vrne v nobeni obliki nazaj v korist kmetu. Tudi ni spravljen za bodoči razvoj kmetijstva. Pisali smo že, koliko bank je na Nemškem propadlo preteklo leto. Razvidno je iz tega, kakšna je tam varnost za ta denar v raznih mestnih zavodih, med tem ko ni izgubil pri rajrajznovkah nihče ničesar od svojih prihrankov.

Pri nas so tudi lovili razni mestni zavodi, ki so propadli, denar na kmetih. Radi par procentov višjih obresti so mnogi izgubili ogromne vsote.

Nov način.

Toda čisto svoj način boja za kmetski denar so začeli neki krogi iz bivše demokratske stranke. Začeli so napadati v »Jutru« in »Domovini« naše hranilnice in esrednjo matico našega zadružništva Zadržno zvezo. V »Domovini« se na debelo zlažejo. Da hranilnice in posojilnice nočejo dajati kmetom posojil, ampak da raje pošiljejo naloženi denar Zadržni Zvezi, ker da pri tem več zaslužijo. Oboje je izmišljotina. Vsaka posojilnica rada posodi kmetu denar, če ga ima, mora pa biti seveda posojilo čisto varno. Dobi za posojilo vsaj toliko, raje pa več, kot pa če denar shrani pri Zvezi. Povdarjamo pa, da mora biti posojilo čisto varno, ker člani načelstva odgovarjajo za hranilne vloge, ki so zadrugi zaupane.

S tako lažjo hočejo svobodomiselci potem »Domovine« kmetskim posojilnicam vzeti zaupanje. Gotovi ljudje si pač mislijo z znanim protiverskim pisateljem: »Krepko obrekuj, nekaj bo že ostalo«. Koliko jim je pri tem mar, da pri tem škodujejo celemu narodu. Ko se očitno dela ljudstvu škoda, se obenem toležejo na prsa, kot da so najbolj zaslužni za narod in državo.

Prav tako skuša ta list oblatiti Zadržno Zvezo, ki letos obhaja svojo tride-

setletnico. Na debelo se zlaže, da morajo radi postopanja Zadr. Zveze blagovne zadruge najemati kredit po višji obrestni meri. Tudi to je popolnoma iz trte izvito. Nobeni kmetski zadrugi, ki je članica Z.Zv. ni treba iskati pri bankah posojil. Če bi se posrečilo »Domovini« omajati zaupanje v naše kmetijske posojilnice, potem bi šel denar spet v mesto. To je prikrit namen takih napadov in gori navedenih laži. Izbrali so torej čisto nov način, kako loviti kmetski denar.

Ali se bo nakana posrečila?

Takih bojev proti zadrugam smo že mnogo imeli. Stari predvojni liberalci so se vlekli za kmečke cderuhe. Tudi stara avstrijska vlada jim je pomagala. Pa vsi skupaj niso ničesar opravili. Isto bo sedaj. Naše zadružništvo je zmagalo, ker je delalo varno, previdno in res ljudstvu v korist. Ravno tako bodo sedanji napadi brez vsakega uspeha. Naš kmet je že navajen na to, da list, ki je pisal protiversko, brez strahu napiše očitno neresnico.

Potreben nauk.

En nauk pa sledi iz tega. Kmet naj se zaveda, da nekaj pomeni. Pomeni pa le, če drži skupaj. Zato naj ne pusti, da pride nasproten list in skuša napravljati razdor. V sloji je moč. Kdor to skupnost razbija, s takim proč.

Iz svobodnega kmeta — boljševiški uslužbenec.

V 10 letih po ruski revoluciji (l. 1917) so ruski boljševiki s svojim komunizmom doživeli popoln polom. Namesto obljubljenega paradiža kruto pomanjkanje in lakota, ki še vedno ni popolnoma premagana. Brezposelnost nar. šča. Vpeljati so morali krušne karte, in to v deželi, ki je včasih pol Evrope zalagala z žitom. Ljudska šola je čisto na tleh; skoro 8 milijonov otrok je še vedno brez šol, brez vzgoje, brez staršev, na cesti. Ti otroci doraščajo v popolnem divjaštvu. Bivši prosvetni komisar Lunačarski sam je moral priznati na pedagoškem kongresu 31. dec. 1927, da ru-

ska šola ne pozna vzgoje. In če sedaj iz teh okoliščin dorasla mladina ropa in zažiga cerkve in bogokletno v procesijah prepeljava našim Kristusa po cestah, je to žetev 10-letne komunistične setve: pocestni otroci so postali mladeniči, iz malih zveri so postali zverine, ki danes trgajo krščanstvo, jutri pa bodo raztrgali diktatorja Stalina in njegove pomagače...

Boljševiki se zavedajo poloma svojega 10 letnega komunizma. Krivde pa seveda ne pripisujejo sebi in komunizmu, ki je laž sam v sebi in že z to ne more voditi do trajnih uspehov, temveč pravijo, da so krivi v prvi vrsti kmetje, zlasti srednji in večji kmetje.

Kako je s to zadevo? Boljševiška vlada bi morala strogo po komunističnih načelih že leta 1917 vso veleposestniško zemljo podražiti na ta način, da bi namesto številnih lastnikov veleposestnikov moral stopiti en sam lastnik — komunistična država, ruski kmet pa bi še nadalje ostal delavec, toda ne več na veleposestniški, temveč na državni zemlji. Ker pa je vlada hotela kmete pridobiti zase, je zemljo razdelila med kmete, zahtevala pa je sčasoma, da mora kmet vse odvisno žito oddati državi. Tako so bili udarjeni baš pridni in podjetni kmetje, ki so skušali spraviti iz svoje zemlje kar največ mogoče. Ilenuhi pa so bili nagrajeni s počitkom: pridelali so toliko, da so se preživeli, država pa naj sama nase gleda. Sčasoma so pa domalega vsi kmetje rekli: če smo že tako daleč, da ne smeš prav nič več imeti kot tisti, ki lenobo pase, zakaj bi je pa tudi jaz ne pasel. In tako so velika industrijska mesta ostala brez kruha.

Po desetih letih so zato boljševiki naredili nov poskus. Rekli so: v petih letih mora Rusija proizvajati več žita kot pred vojsko, industrija se mora razviti v taki meri, da Rusija raznih izdelkov ne bo več uvažala, pač pa izvažala, nepismenost mora dorela izginiti, železnice morajo preprečiti vso Rusijo, elektrika mora dajati luč in pogonsko silo po vsej državi.

Načrt je bil izdelan čisto nadrobno in sedaj ga izvajajo že eno leto.

Najbolj so se letili kmetov. V petih letih mora biti vsa zemlja ena ogromna državna tovarna za žito. Zato se zemlja kmetu vzame, meja med posameznimi njivami in polji pade, kmet ni več niti lastnik niti najemnik zemlje, temveč samo še delavec v državni tovarni žita. V vsaki vasi vlada imenuje »v ški svet«, ki upravlja državno vaško tovarno za

žito. Kar se pridelava, je vse državno, kmet-dela-vec pa naj bi dobil zase toliko, da se preživi. Kmeti stan kot tak je docela odpravljen.

Vse to podržavljenje poljedelstva se vodi po vseh ruskih republikah naravnost iz Leningrada s pomočjo ogromno velikega upravnega pisarniškega osebja.

Srednji in večji kmetje se upirajo, toda boljševo vojaštvo, policija in krogla v glavo naredijo svojo dolžnost in tako stvar mora iti — dokler bo pač šlo.

Zakaj v državni industriji so boljševo žele v teh 12 letih dokazali, da znajo sijajno gospodariti — z izgubami. Obubožanje delavstva je pri njih veliko bolj napredovalo kot v zapadnih državah. Te stanje bodo sedaj skušali zanesti tudi v jedro ruskega naroda, v kmeta.

Dva duhovnika ustreljena.

Iz Leningrada prihaja vest, da sta bila ondi ustreljena dva duhovnika, ker sta osnovala tajno organizacijo, katere namen bi bil braniti Cerkev proti divjanju družbe brezbožnikov.

Cisto navaden, nasilen umor dveh idealnih mož, ki sta hotela braniti krščanstvo in s tem človeško družbo proti najhujšim zločinem, ki jih sedaj nosi svet.

Ko so pred par leti obsodili v Ameriki na smrt dva italijanska anarhista in roparja, se je dvignil cel frimasonski in zlasti komunistični svet proti navidezni krivici. Če strani so prinašali brezverski listi v njih obrambo, znali so pridobiti zanje vseučilišne profesorje in odlični pravniki so podlegli javnemu mnenju, ki se je na umeten način podpihovalo.

Danes padeta dva duhovnika, ki nista zločince, temveč samo branila božji nauk proti propali, s satanskim sovraštvom prežeti topli — toda vse svet skoro da molči. Listi prinašajo dolge članke o londonski konferenci, ki se igra razoroževanje, pišejo o finančnih vprašanjih Evrope, toda o brezštevilih žrtvah ruskih kristljanov in duhovnikov, ki branijo krščansko Evropo pred popolnim propadom, nimajo skoro besede.

Svetovno židovstvo in svobodnomiselstvo, ki obvladuje tiskano besedo, nima trohice čuta za krščanstvo. Šele kadar bo v nevarnosti njihova kasa, takrat se bo zganičlo — kristjani pa naj umirajo. In vendar bi vihar, kakršen se je dvignil svoj čas za oba italijanska anarhista, z lahkoto pometel z ruskimi nasilstvi.

Ali ni iz tega jasno, da ves tisk, ki namenoma molči o ruskih grozodejstvih, da je komunizmu in brezverji najmočnejšo oporo? Ali ni iz tega razvidno, kako prav imajo škofje, če svare vernike pred časopisjem, ki vedno dosledno molči o vsem, kar bi bilo v prid veri in Cerkvi. Pri nas na Slovenskem imamo več takih listov. Ali jih verci katoličani more z mirno vestjo trpeti v svoji hiši?

Ženske obleke in rute

v največji izbiri, samo dobre kakovosti Cene nizke
R. Miklauc »Pri škofu«, Ljubljana

Novi kazenski zakon.

Iz malomarnosti storjeno dejanje pa je storjeno tedaj, kadar se storilec zaveda, da bo njegovo dejanje morda učinilo nekaj zlega, protizakonitega, vendar ne stori ničesar proti temu, da bi ta učinek preprečil. Nekdo n. pr. položi otroka na voz, v katerega so vpreženi nepriviezani oz. nečuvani konji. Zaveda se, če bi konji nena- doma potegnili in zdirjali, bi otrok utegnil pasti z voza in se poškodovati, vendar se mu ne zdi verjetno, da bodo konji to storili ali vsaj misli, da jih bo mogel mogel hitro ustaviti. Toda konji se v resnici splašajo, otrok pade z voza ter se poškoduje. Za tako dejanje torej on odgovarja, kajti to se ni zgodilo slučajno, temveč je on za to možnost vedel, pa v svoji lahkomiselnosti ni ničesar storil, da bi bil to preprečil. Morda bi se izgovarjal, če bi, saj si teh posledic nisem predstavljal, niti pomislil nisem, da se utegne kaj takega pripetiti. A tudi v tem primeru je odgovoren, zakaj zakon postavlja odgovornost tudi za take posledice, katerih si storilec ni predstavljal, vendar pa bi si jih bil mogel ali si jih je bil dolžan predstavljati.

Gotovo je, da je bolj izobražen človek v marsikakem slučaju bolj odgovoren kot preprost, ker si je take posledice pač lažje mogel predstavljati. Vendar pa postavlja zakon odgovornost večinoma za take posledice človeških dejanj ali ponašanj, iz katerih vsak pravilno razvit človek s svojim navadnim razumom more uvideti, da se lahko in navadno iz njih kaj hudega naredi. Storičec bi jih tedaj mogel predvidevati, pa jih iz neopremljenosti, neopredvidnosti, malomarnosti ni predvidel. N. pr. mati udari otroka s trdim predmetom po glavi, ne z namenom, da ga poškoduje, temveč da ga ustrašuje; celo onega trdega predmeta ni vzela v roko s tem namenom, temveč ga je slučajno imela v roki ali pa v naglici ni drugega primernega našla. Udarac je otroka zadela v senco in otrok je — mrtev! O naklepnem dejanju tu ni govora, pač pa je ona zakrivila dejanje iz malomarnosti. Biti bi pač morala previdnejša in ne bi smela s trdim predmetom udariti otroka po glavi; posledice takega dejanja si pač vsakdo lahko predstavlja, predvideva in nihče ne more reči, da kazen za tako malomarnost ni pravična. Kam bi to prišlo, če bi se spregledavale take stvari!

Vzemimo še sledeči primer: kmet ima na dvorišču večjo, ne zavarovano lužo: 10 let je bila tam, nič se ni zgodilo. Dobi pa otroka in ta nekoč brez varstva hodi okrog luže, pače v lužo in utone. Ali je tudi tu kriv oče? Seveda! On odgovarja za svojo brezbriznost, ker ni vsaj sedaj, ko ima otroka, zavaroval ali odstranil luže oziroma ker je otroka brez varstva pustil hoditi po dvorišču, kjer je bila zanj podana nevarnost. Oče si je to nevarnost pač mogel ali pravzaprav moral predstavljati (že kot oče).

Storičec pa seveda za dejanje, storjeno z naklepom ne odgovarja v isti meri, kot za dejanje oziroma opustitev, storjeno v malomarnosti: to je razumljivo že samo po sebi, ker je pri naklepu storjenih

dejanjih krivda gotovo jačja. Zato tudi zakon za iz malomarnosti storjena protipravna dejanja oziroma ponašanja po večini zagroža manjšo kazen. Sploh pa je pomniti, da je iz malomarnosti storjen čin kazniv samo tedaj, kadar zakon to izrečno določa. Mnogo dejanj oziroma ponašanj je namreč kaznivih, če so storjena naklepoma, ki pa niso kazniva, če so storjena iz malomarnosti. Če zakon (ki določa kazen za naklepoma storjeno dejanje (oz. ponašanje) ne zagroža kazni tudi za iz malomarnosti storjeno dejanje (oz. ponašanje), znači, da to ni kaznivo. Tako je n. pr. kaznivo vsako poškodovanje tuje lastnine, če je storjeno naklepoma; če pa je to storjeno iz malomarnosti, pa ni kaznivo.

Iz povedanega smo torej videli, da je korenika zločinčeve krivde v njegovi volji, v njegovem notranjem razpoloženju. Kar se zgodi izven telesa, to je slučaj in ta se ne more šteti človeku v krivdo (glej primer: kjer lovec v šumi strelja ptico na drevesu, ne vedoč, da v isti smeri na nekem drugem drevesu sedi deček). Slučajna dejanja so nekažniva, pa naj povzročijo še toliko škodo — v kolikor se seveda ne more dokazati, da so bila zakriviljena iz malomarnosti. (Dalje prih.)

Naši gredo v tužino.

Ni dovolj kruha doma, ni dela, ni zasluga, kaj pričeti tedaj, ko zré in gloda iz vseh kotov in ogalov domače hiše pomankanje?

Odloči se oče, brat, najstarejši sin: Pa pojdem v Francijo, v Holandijo, v Argentino — tam zaslužim in pošljem, da si opomoremo. In čez nekaj let se vrnem in bomo potem lažje živeli; nezadolžen bo naš grunt, videl bom nekaj sveta in se še marsičemu priučil, kar mi bo pozneje v korist.

In gredo: Na borzah dela se javijo, agent francoske imigracijske družbe jim prinese pogodbe, kontrakte, ki jih nato podpišejo; agent jim sicer razlaga podrobnosti iz kontrakta, vendar ali ga večina ne posluša ali pa če ga že posluša, saj ga ne razume. Pač podpišejo zato, ker niso vedeli, kaj jih po večini čaka v tujini; misel na beden dom, misel, da jih je že toliko šlo in obogatelo tam — jim stisne pero, da podpišejo.

In so tisti trenutek vezani po večini za eno celo leto: na kako fabriko, rudokop ali obrat. — Prične se vožnja: Neveščji jeziku morajo prevoziti precej dežel, predno jih sprejme nova krušna mati — Francija ali Holandija ali Argentina.

Vso pot so sanjali o naglem obogatenu tam v tujini, o tem, kar so jim pisali mogoče znanci od tam — toda komaj dosejajo po vseh mogočih prerivanjih, pregledih in poteh na dočeno mesto, so že do smrti utrujeni, lačni po večdnevni ali celo večtedenski vožnji — mislijo, da bodo prišli domov.

Toda po večini jih sprejmejo nizke, zatohle barake z nešteti predpisi in sitnostmi in težak vzduh tovarne, v katero morajo — seveda — kot nekvalificirani delavci na delo, ki je najtežje in najslabše plačano.

K A J J E N O V E G A

In tedaj pride spoznanje: Tujina jim piše kri in jim zato meče tistih bore malo frankov ali goldinarjev, kar ni v nikakem skladu z življenjem, zdravjem, ki ga pušajo po nezdravih, plinastih tovarnah.

Po daljšem času začno nato šele pošiljati denar v domovino: O, ko bi vedeli doma vsi, koliko težkega dela, nevarnosti in pomanjkanja visi na teh borih parah, ki prihajajo!

Toda ne — možje, fantje v tujini tega ne pišejo, ne povedo: Vedno samo pišejo, da jim gre dobro, da so zdravi, da pa je sosedov enkrat zbolel, da je oni se pone-rečil itd. itd.

Privadili so se že slednjič na vse, kar jim nudi in kakor jih vara in izrablja tu-jina; v srečo pa hranijo še samo lepo sliko in spomin na domovino, na zlato domovino, na širo polje in hribočke, čez katere gre solnce in pojo kosci v poletju, o, in nad ka-lerim čuva domača farna cerkevica in jih kliče domači zvon k opravičilo in jih dviga proti nebu...

In dokler jim ta slika ne ugasne v duši, so še naši, še domovini vdani...

Zelimo vsem, ki hodijo ven, da si moč-no začrtajo v svojo dušo spomin domačega kraja, ter da se kma'u, kmalu vsi naši, do-mači, vrnejo zdravi in srečni.

Novice iz Beograda.

Nj. Vel. kralj je podpisal

zakon o imenih mest in ulic

ter o označenju hiš s številkami. Po tem za-konu mora vsako mesto, trg in vas imeti svoje, uradno določeno ime. Pri vходу v kraj morajo biti na mejnih hišah ali pa na posebnih stebrih kovinske ali iz drugega trpeznega materiala izdelane table (velikosti okoli 65 x 40 cm), na katerih mora biti ime kraja, občine in okraja. Občinske oblasti bodo po potrebi preimenovali ulice in trge. Ti sklepi pa bodo veljavni, ka-dar jih višja oblast potrdi. Prepovedana so imena ulic in trgov, ki se ne vjemajo z zgodovino ali z zunanjimi odnošaji kralje-vine ali pa z narodnimi smotri. Vsaka hiša mora imeti svojo številko na tablicah, ki jih dobavlja občina in oddaja hišnim po-sestnikom po lastni ceni. Do 1. julija mo-rajo biti vse hiše označene s številkami. Vsaka občina pa mora do 1. avgusta sesta-viti seznam hiš po številkah. Do konca le-ta 1930. morajo imeti vsi kraji in vse ulice tablice po predpisih tega zakona.

Zobni atelje E. Glavič

pri dr. Ukmarju v Litiji

sprejema od 8—12, 2—8; ob nedeljah od 8—12.
Delo vestno, solidno, prvovrstno. — Cene zmerne.

Narednik: »Kaj storiš, preden počneš sušiti puško?«

Rekrut: »Na številko puške po-gledam.«

Narednik: »Čemu pa to?«

Rekrut: »Zato, da ne bi morda osnažil puške koga drugega.«

d Mladost glasilo bivše Orlovske zve-ze je prenehala izhajati. — Namesto nje začne s 15. marcem izhajati »Kres«, ki bo splošno fantovsko glasilo. Vsi tisti, ki so naročili Mladost, dobijo Kres. Naroča se: Uprava Kresa, Ljubljana, Ljudski dom. — Stane letno 25 Din.

d Kako se bo vršil 19. marca v vaši župniji protest proti preganjanju kristja-nov v Rusiji? Praznik sv. Jožefa je nam-reč določil sv. Oče, da se ves katoliški svet dvigne proti komunističnim bogo-skrunštvom v Rusiji.

d V Palestino poroma skupina Sloven-cer dne 5. maja. Posrečilo se je dobiti zelo ugodno zvezo po morju, ki omogoča poset Sirije, Palestine in Egipta za dosedaj naj-nižjo ceno 8000 Din (skupna spalnica) ali 9700 Din, kabina s 4 posteljami. Izletniki se odpeljejo iz Benetk, Kotorja ter se usta-vijo na otoku Krfu in se izkrcajo v Bajruti, odkoder napravijo izlet deloma z železnico deloma s privatnim avtomobilom preko Li-banona v Balbek, kjer si ogledajo razvaline Heliopolisa. Iz Bajruta odplovejo v Haifo odkoder se z avtom prepeljejo skozi Na-zaret in Tiberijo v Jeruzalem. Ogledajo si mesto in zopet z avtom pohite na obrežje Mrtvega morja in v Jeriho. Vsak dan se po-dado na Oljsko goro in nato obiščejo Be-tlehem. Četrty dan se peljejo s posebnim vlakom v Jafo in peti dan se zopet vkrcajo v Haifi ter se odpeljejo z ladjo v Port Said. S posebnim vlakom se odpeljejo v Kairo, popoldan z avtobusi do piramid, ki stoje pri kraju Gizeh. Tretji dan se zopet vrnejo v Port Said, kjer se vkrcajo na motorno ladjo Monte Olivija. Ladja pluje preko Ne-apelja v Genovo, kamor dospeljo 6. maja ob 8 zjutraj. Vsa oskrba na ladji (razen pi-jače), vožnja po morju, vožnja Ljubljana—Benetke in Genova—Rakek, izlet v Balbek, štiridnevno bivanje v Palestini z dobro hra-no in bivanjem v prvovrstnem hotelu, dalje trodnevno bivanje v Egiptu, obisk piramid, ogled Kaire, vse vožnje bodisi z železnico bodisi z avtom, vse je obseženo v vsoti 8000 dinarjev (skupna spalnica) ali 9700 Din (kabina s 4 posteljami). Doslej so taka po-tovanja stala vedno nad 12.000 Din. Isto-časno in z isto ladjo potuje tudi skupina ka-toličanov iz Porenja v Sveto deželo, zato je tudi glede vodstva preskrbljeno. Priglasiti se je treba v Prosvetni zvezi do 15. marca, kjer se dobijo vse nadaljnje informacije za to potovanje.

Pivo a no gosti ničarje v Laškem bodo začeli v kratkem graditi. Predдела so ugodno završena.

d Nova uredba o bratovskih skladnicah se pripravlja v ministrstvu za šume in ru-de. Kakor doznavamo, bo uredba znatno spremenila sedanje stanje in sicer v prilog rudarjev.

d Bankovec je sedaj v Jugoslaviji za 5570 milijonov dinarjev.

d Desetletnico zadruge zidarskih moj-strov so praznovali te dni v Ljubljani. Glavni govornik, zastopnik obrtne zbornice g. Ivan Ogrin je zanimivo opisoval zgodovino

desetletja zadruge. Govorila sta tudi pred-sednik g. Mat. Curk in tajnik trgov. in obrt. zbornice dr. Pretnar.

d Pri monopolski upravi v Beogradu na novo urejujejo uradniško, de'avsko in vpokojeniško vprašanje v tobačnih tovar-nah in sploh v vseh monopolskih zavodih. Menda bo vprašanje delavskih in uradni-ških plač, kakor tudi prejemkov vpoko-jencev precej ugodno rešeno.

d Občinsko lovišče v Trbovljah je iz-dražila lovska družba za 14.430 Din.

d Vdova Pavla Radiča g. Ana Radič je bila te dni sprejeta od Nj. Vel. kralja Ale-ksandra, in mu je poročala o napredovanju dveh svojih otrok, ki se vzgajajo na račun Nj. Velikanstva. 15 letni Zbiško obiskuje 4. razred internatske srednje šole v Senju, hčerka Nadica pa se izobrazuje pri redov-nicah dominikankah na dalmatinskem oto-ku Korčula. Oba otroka dobro napredujeja.

d Varnost denarja. V Nemčiji je pro-padlo preteklo leto do 60 bank, pa izgleda, da še ni konec pošolomij. V Frankfurtu ob Me-ni je prišla pretekla dni banka z imenom Frankfurter Bankverein. Ima 300.000 vlagat-eljev, ki so ji zaupali svoj denar kct vlge. Izgubljene so vse rezerve in akcije. Me-tna hranilnica sedaj posreduje, da ne bi nastala prevelika zmeda med vlagatelji in da ne bi preveč trpeli tudi drugi mestni zavodi.

d Pri volitvah v zdravniško zbornico sta nastopili dve listi, in sicer dr. Zajca st. in dr. Derganca. Zmagala je druga z 385 glasovi proti 277. Predsednik ostane še na-dalje dr. Mavricij Rus.

d Se e vseh banov so se začele 23. fe-bruarja v Beogradu. Finančni minister je v imenu vlade pozdravil banke, jih opozoril na s'anje državnih financ in s tem v zvezi raz-vil svoj program glede financiranja banških uprav. Razprava bo trajala več dni.

d Denar, ki ga vsako leto dajejo cari-narnice iz tako zvanega kaldrmanskega fonda za ceste, je Ljubljani že v marsičem koristil in je bilo iz njega že prav lepo število ljubljanskih cest tlakovanih. Letos bodo izvršena iz tega fonda zelo velika tla-kovalna dela. Program je določen prav za prav za dve leti. V tem času bo tlakovanih več cest z drobnim granitnim tlakom. V kratkem pride v Ljubljano posebna dr-žavna komisija, ki bo uredila vso stvar s tem tlakovanjem in čim mine zima, prično na ulicah delavci s tlakovanjem. Ta komi-sija bo določila tudi vse potrebno za zgrad-bo carinarnice in za nakup stavbišča. Last-niki zemljišč ob Dovcovi cesti, kjer bo zgra-ena carinarnica, so v načelu že pri-sali na prodajo potrebnega stavbišča. Komisija pa se bo z njimi pogodila zaradi cene.

d Lepe podpore za razne koristne na-prave so določene v občinskem proračunu v Hrastniku: za rampo na koledvoru 10.000 Din, za elektrifikacijo kmečkih vasi v Kle-ku 5000 Din, v Bobu 5000 Din, v Knezdolu 10.000 Din, za ubožce 222.300 Din za brez-poselne 10.000 Din, za šolo v Hrastniku 782.709 Din, za cerkev v Hrastniku 10.000

Din, za Cankarjevo ustanovo 5000 Din, za cesto na Savo 10.000 Din, gasilskim društvom 30.000 Din. Ali bi ne bilo prav, da bi za njuno potrebno-cerkev nekoliko več odrinili?

d Za enkrat smo zmagali mi. Pri sodišču v Beogradu se je vršila razprava zaradi tožbe kneza Thurn in Taxisa proti naši državi. Kakor zrano je imel Thurn in Taxis iz nemškega Regensburga v naši državi med Zagrebom in Siskom velike gozdne dele, ki so bili stavljeni leta 1919. pod sekvester. Pozneje, koncem 1924 je vlada sekvester ukinila, na kar je knez Thurn in Taxis vložil proti naši državi tožbo za odškodnino za izsekani les. Dognano je, da je država izsekala 48.000 hraslov, kar znaša približno 147.000 kub. metrov v vrednosti 40.561.000 Din. Na sodnijski razpravi je sodišče to tožbo odklonilo ter je obsodilo Thurna in Taxisa na plačevanje stroškov, ki so precej veliki. Samo strokovnjakom, ki so precejevali škodo, mora plačati 65 tisoč dinarjev. S tem je ta zadeva v prvi instanci v korist naši državi rešena.

d Tako zaželjena kapelica v Logarski dolini se bo začela graditi. Gradila jo bo slovenska javnost, posebno turisti, katerim bodo pomagali tudi domačini. Kapelica je potrebna tako turistom oz. letoviščarjem, kakor tudi domačinom, ker ni ure daleč nobene cerkve. Njen obseg bo 8x6 m, gradivo najbrž solčavski marmor, imela bo oltar s pravico maševanja, posvečena bo pa sv. Pavlu, v spomin ? Pavla Šumana. Prosimo vse, ki so kdaj obiskali prelepo Logarsko dolino, da prispevajo za to prepotrebno stavbo ali pa zbirajo prispevke v ta namen. Naslov je: Pripravljalni odbor za zidanje kapelice v Logarski dolini v Solčavi (Kolman Vinko). Čekovna položnica pa je: 12.244 (Kmet. nak. in profl. zadruga v Solčavi).

d Službeno obleko bodo nosili okrožni inšpektorji, in uradniki I. in II. kategorije, ki so dodeljeni okrajnim glavarstvom, okrajnim izpostavam in državnim mestnim policijskim oblastem vseh vrst. Kadar bodo navedeni uradniki nosili službeno obleko, bodo morali salutirati kakor vojaki.

d Tudi Jugoslavija ima ležišča zlata. Na Dravi, blizu Varaždina, se bavijo nekateri kmetje iz Medmurja in vasi Druja z izpiranjem zlata. Tem ljudem pravi ljudstvo »zlatarje«. Prejšnji teden sta dva taka »zlatarja« izprala večjo količino zlatih zrncev iz peska in jo prodala v Varaždin za 3800 Din. Našla sta slučajno primeren in zlatih zrnce bogat kraj. Sedaj se je pričela za to zlato zanimati država, ki je že dala kopati na pešeni dravski obali na več krajih tudi v globini 21 metrov. Vsak meter izkopane zemlje izvlečejo na površino. Največ zlaata se nahaja v globini med 6 in 7 metrom.

d Novo električno centralo dobi Novo mesto na Delenjskem. Gradila jo bo po nalogu mestne občine tvrdka Škoda. Električna centrala je proračunjena na pol milijona dinarjev.

d Ljubljanska carinarnica je imela v prvih desetih dnevih februarja 8810.645 Din dohodkov. Več dohodkov je imea v istem času carinarnica v Zagrebu, namreč

10.539.622 Din, vse druge carinarnice v državi pa znatno manj.

d Za ravnatelja mariborske bolnišnice je imenovan okrajni zdravstveni referent (poročevalac) g. dr. Podlesnik.

d Tele s tremi nogami je otila krava kmetu Jakobu Kraču v Indiji v Sremu. Tele je popolnoma zdravo in menda tudi prav dobro hodi.

d Starokatoliška cerkev na Hrvatskem nazaduje in mnogi se vračajo v pravo katoliško cerkev. Samo v decembru lanskega leta je vstopilo med katoličane zopet 23 parov.

d Ker ni dobila nobena kandidata lista potrebne večine, zdravniška zbornica v Zagrebu na zadnjem običnem zboru ni mogla izvoliti novega odbora.

d Okoli sveta je prvič lansko leto letel veliki zrakoplov Zeppelin. Neki udeleženec silno zanimivo in napeto popisuje to vožnjo. Bere se kot roman. Ta potopis začne prinašati dnevnik »Slovenec« začetkom marca. Naročito najprvo par dni na ogled. »Slovenec« stane Din 25 na mesec in se naroča na naslov: »Slovenec«, Ljubljana.

SLOVENECE

katoliški dnevnik, pisan v duhu katoliške vere. — Vsako nedeljo ima prilogo slik na 8 straneh v bukrotisku. — Stane na mesec 25 Din. Piši c. da se vam pošlje na ogled. Naslov: »SLOVENECE«, LJUBLJANA. JUGOSLOVANSKA TISKARNA

d Hrib se je posul v Vintgarju na gornjem koncu, nasproti tovarni lesnih izdelkov. S strašnim ropotom so zgrmele ogromne množice skačevja, gramoza, drevja in prsti v skozi Vintgar tekočo Radovno. Menda bo vsega materijala več kot 50 vagonov. Navlaka bo morala proč, ker bo sicer, kadar Radovna naraste, v veliki nevarnosti bližnja Goobova žaga. Gorjanska občina bo mora globoko poseči v žep. Se visi v hribu velikanska skala, ki grozi, da se vsak hip utrga.

d Brat bivše avstrijske cesarice Zite princ Sikst Burbonski se je mudil te dni v Beogradu. Francoski konzul g. Dard mu je priredil svečano kosilo, katerega so se udeležili nekateri člani diplomatskega zbora in več odličnih zastopnikov belgrajske družbe. Princ je iz Beograda odpotoval v Pariz.

d Po vsej Jugoslaviji je pretekli teden zapadel sneg. Najnižja je bilo toplota v Mostarju.

d Huda burja je divjala koncem preteklega tedna na Jadranu. Parniki so imeli velike zamude. Mnogo ladij zaradi preteče nevarnosti ni odšlo iz pristanišč.

d 5 vagonov žita smo izvozili v Belgarijo v prvi polovici letošnjega februarja.

d Privatnikom je vzela dovoljenje za avtobusni promet po Zagrebu tamošnja mestna občina. Odslej bo mestni avtobusni promet imela v svojih rokah mestna hranilnica.

d Aeroplan je podrl hišo, p'lot pa je ostal nepoškodovan. Letalci na letališču v Jasenicah pri Mostarju redno vrše svoje predpisane letalske vaje. Ali te dni je lozalo manjkalo, pa bi se pri teh vajah ponesrečila vsa družina kmeta Antona Cvetkoviča v Jasenicah. Neki pilot je letel v zraku s šolskim aparatom Brandenburgom. Ravno nad Cvetkovičovo hišo se je aparat nekaj pokvaril in pilot je z letalom padel na hišo, v kateri je bila zbrana vsa družina. Hiša se je podrla, vendar pa se njenim s'novalcem ni pripetilo nič hudega in tudi pilot sam je ostal nepoškodovan.

d V Ljubljani so pokopali odvetnika g. dr. Josipa Jeriča. Vneto je sodeloval kot občinski svetnik mesta Ljubljane, požrtvovalno pa je deloval tudi pri raznih naših gospodarskih in drugih ustanovah. Nekaj časa je načeloval tudi ljubljanski organizaciji bivše Slov. ljudske stranke. Naj v miru počiva!

d V Ljubljani je umrl ugleden slovenski večinindustrialec Peter Kozina. V Beogradu je menda jedel nekakšno ribjo juho, ki je povzročila zastrupljenje, pljučnico in smrt. Pokoj njegovi duši!

d V Kranju je umrla gđc. Polonca Zupančeva, sestra duh. svetnika g. župnika Ignacija Zupaca. Naj v miru počiva!

d Redek žalosten dogodek. Dne 17. t. m. so pokopali pri Sv. Trojici na Notranjskem Nežo Hribar, prav na dan, ko bi imea biti njena — poroka! Umrla je za vnetjem možganske mreže. Do groba so jo spremili — svatje!

d Smrt — dva dni pred poroko. Pod vlak je padel delavec Jože Krajsšek iz Kolečva. Namenjen je bil baš v Loški potok, kjer je hotel urediti vse za svojo poroko, ki naj bi se vršila čez dva dni. Pa ga je doletela nenadna smrt. Vlak ga je skoro popolnoma raztrgal.

d Kap je zadela 45 letnega Sekutarja Mijo, doma iz Draškoveca v Medjimurju, zaposlenega pri podjetju Dukič v Trbovljah. Sotovariši delavci so ga našli na s'amnjaci mrtvega.

d V snegu je zmrznil ob potoku Radolna pri Rogelnikovi žagi v Št. Lovrencu na Pohorju Jurčič Lenart po domače Pušni Gregor.

d Nenavadna smrt. 23 letni fant Albin Kerše iz Gabrskega pri Trbovljah je pred tremi tedni prišel od vojakov in je bil zaposlen pri rudniku. V petek ga je ožul čelvelj in naslednji terek zjutraj je radi zastrupljenja od žu'ja na nogah odšel na drugi svet.

d V Beogradu je umrl na vnetju slepiča nemški poslanik na našem dvoru dr. Köster. Bil je zelo izobražen in priljubljen gospod, ki je mnogo storil za dobre razmere med Nemčijo in Jugoslavijo. Decembra lanskega leta je spremljal ministra dr. Korošca na potovanju po Nemčiji. Dr. Köster zaruča s sorogo s petimi otroci.

d Ko je popravil električno napeljava, je ubil električni tok 18 letnega Branka Strnada v Zagrebu.

d 54 let sta živel v srečnem zakonu Karl in Marija Schaeper v Gačniku pri Jarenini. Te dni je Marija umrla in deset ur nato tudi Karl, ki je bil torej le deset ur vdovec, kar je tudi redek slučaj.

d Od kapi zadet je preminul na Rašici nad Gameljami posestnik Anton Sirk. Zgednemu krščanskemu možu daj Gospod večni mir!

d Težek železni obroč je padel na nogo pri prevozu 18 letnemu Ivanu Gorencu, vajencu v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani in mu jo je odtrgal nad členkom.

d Z dolgim nožem v škornju je skočil na voz. Mesarski pomočnik pri Jakobu Jesihu v Ljubljani 18 letni Anton Košir je z dolgim nožem v škornju skočil na voz, upognil koleno in noč se je fantu zadril v mišičevju pri členku. Brž je kri napolnila škorenj. Pomočnika so pripeljali v bolnišnico, mesarji pa naj bi opustili nevarno navado, nositi odprt nož pri telesu.

d Otroci, proč od merjasca! V neki vasi pri Čačku je neka 6 letna deklica na ukaz svojih staršev hotela zapoditi prašice z dvorišča. Pri tem jo je napadel merjasec, ki je otroku prepral trebuh. V bližnji bolnišnici so deklico operirali in bo menda ozdravila.

d Obe nogi so odrezali v zagrebški bolnici kovaču Franju Petraču, ki mu je padla na nogo težka traverza.

d Dve nesreči druga za drugo. Mlekar Pavšič iz Težanovca (Slovenska krajina) se je peljal s svojim avtom v spremstvu dveh tovarišev iz Murske Sobote domov. Bilo je ponoči. Kar se zaleti avto čez jarek na travnik, se prekucne in pokoplje potnike pod sabo. Vsi so dobili večje in manjše poškodbe. Mlekar se je, dokler časa je bil avto v popravilu, vozil s kolesom. Na isti cesti ga je zopet doletela nesreča. Izgubil je oblast nad kolesom, padel in si strl nogo. Sedaj leži v bolnišnici.

d Bogat berač. V Rumi v Vojudini so našli te dni neznanega mrtvega berača, ki je imel v suknjo vstih za 82.000 Din bankovcev. Nisi mogli dognati, kdo je, ker ni imel pri sebi nobene listine.

d Eno leto ne sme v nobeno gostilno, pa še 420 Din kazni bo plačala neka Marija Bujdoša, ker je v neki gostilni kričala v protidržavnih izrazih. Tako je odločilo okrožno sodišče v Novem Sadu.

d 3 samoumori in 2 poizkusa samomora sta bila v dveh dneh v Mariboru. Tako je, če nadomešča revolver — božjo vero.

d Neznani vlomilci so vdrl v cerkev sv. Frančiška v Splitu ter odnesli razne zlatnine in drugih dragocenosti za okrog 100.000 Din vrednosti.

d Kovčeg z vsemi potrebnimi predmeti za službo božjo so prinesle te dni hrvatske katoličanke sv. očetu papežu v Rim kot jubilejni dar.

d Stotisoče gospodinj pere uspešno s pravim terpentinovim milom Gazela, zato storite sebi dobro, ako ga poskusite tudi Vi.

d Doraščajoča mladina naj zavživa jutraj kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice, ki dosega vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Zakaj je bil kardinal Pacelli imenovan za papežev državnega tajnika. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« podaja besedilo papežev pisma, s katerim je sv. oče imenoval kardinala Pacellija za državnega tajnika. Pismo poudarja berdnalovo pobožnost in molitev, kakor tudi njegove velike sposobnosti, ki jih je pokazal kot papežev poslanik v nemškem Münchenu in Berlinu pri sklepanju tozadavnega državnega sporazuma s sveto stolico.

s Kaj je v današnjih dneh najbolj važno. Patrijarh beneški, nadškof in škofje beneških dežel so izdali skupno pismo na vernike, v katerem naznanjajo, da se bo mesto običajnih pastirskih listov v postu brala raz vseh prižnic zadnja papeževa okrožnica o krščanski vzgoji mladine. Zakaj v današnji dobi ni bolj važne reči, ko da katoliški starši dobro vedo, kakšne naravne pravice in dolžnosti imata Cerkev in družina.

s Za dostojno nošo. Škofje so dobili točna navodila glede ženske noše. Odlok sestoji iz dvanajstih členov, ki nalagajo školom, duhovnikom, predstojnikom kat. zavodov in staršem skrb, da se ženske dostojno oblačijo. Nedostojno oblečene ženske ne smejo k spovedi ne k sv. obhajilu, se ne smejo udeleževati javnih procesij, ne morejo biti za botre pri krstu ali birmi. Ženska, ki je tako nedostojno oblečena, da vzbuja pohujšanje, naj se izžene iz cerkve.

s Če bo res. Glasilo nemškega centra »Germania« sporoča, da bo italijanski ministrski predsednik v kratkem obiskal papeža. Nedavni sprejem glavnega fašistovskega tajnika Turattija da je bil samo priprava za ta obisk. Mussolinijev sprejem pri papežu da bi pomenil končno spoprijaznenje italijanske države s Cerkvijo.

Italija.

s Z italijanščino hočejo v hrvatsko cerkev. Pazinska občina šteje s 17 priključnimi, a še danes samostojnimi okoliškimi duhovniki okoli 18.000 duš, od teh je le 1500 Italijanov, ki bivajo v Pazinu, vsi drugi prebivalci so Hrvatje. Naravno je, da otroci v okoliških vaseh molijo v cerkvi v hrvaškem jeziku, čeprav so prisiljeni vpisani v italijansko »Balillo«. Zdaj pa je poveljnik pazinskega oddelka tega društva profesor Nizzo izdal okrožnico, da morajo vsi otroci, ki so vpisani v »Balillo«, tudi v cerkvi peti in moliti v italijanskem jeziku. To pa je vendar preveč!

s Razno. V Rimu pri podministru Alfieri so se zglasili odposlanci indrijskih rudarjev in mu predložili želje delavstva. — V Gorici bodo sezidali novo klavnico, v kateri bo mogoče zaklati preko 50 goved dnevno. — V Trstu je skoraj ni hiše, kjer bi ne ležal otrok, bolan na ošpicah. — V Spodnji Idriji je umrl 40 letni krojač Ivan Albrecht. — V Slivnem na krasu je preminula gospodinja Angela Petelinova. — V Sežani so pokopali 30 letnega Andreja Bekarja. — V Budanjah pri Vipavi je umrl

Odstrani vso nesnago, ne da bi tkanina pri tem trpe-la niti najmanjše škode. Radi tega je za pranje volne in svile idealno sredstvo

92 letni Jože Krašnja. Je bil celo življenje zdrav.

Bolgarska.

s Zakaj ne pride do poroke. Časopisje je nedavno pisalo, da namerava bolgarski kralj Boris poročiti italijansko princezino Giovanno. Kakor poročajo, italijanska kraljevska hiša, ker je katoliška, vstraja na tem, da bi morali morebitni potomci predmetne zakonske zveze pripadati rimsko-katoliški veri. To pomeni, da bi bil bodoči prestolonaslednik pravoslavne Bolgarske katoličan. V ta namen bi se pa morala provesti ustavna reforma, ki jo lahko izvede samo takozvana velika narodna skupščina. Povsem jasno je, da se take skupščine s takim dnevnim redom spričo položaja v Bolgariji marsikdo boji in bo zato zakon kralja Borisa z lepo Giovanno za enkrat samo v — oblakih.

Francija.

s Novo vlado je sestavil Chautemps. Zunanji minister je še vedno Briand. Splošno smatrajo to vlado — v kateri sedi kot prosvetni minister znani kulturnobojnež Charles Durand — le kot prehodno.

Rusija.

s Otrke vlačijo v politiko. Ruski komunisti hočejo na državne stroške spraviti v Moskvo 20.000 otrok iz Nemčije, Anglije, Francije in Čehoslovaške, da bodo na dan 1. maja po moskovskih ulicah vpili za znamenost delavskih otrok vsega sveta. Milijoni ruskih otrok pa živijo brez staršev v najhujši revščini. Ali ne rušijo države, ki dovoljujejo sodelovanje otrok pri takih blaznih poizkusih, svoje lastne temelje?

s Boljševiki divjajo naprej. Boljševiki so ukinili delovanje cerkve v Ukrajini, ki je imela v svojem področju 2500 župnij, 700 ukrajinskih cerkva je bilo zaprtih. V

V vsako hišo »Domoljuba«!

PO DOMOVINI

Da se resnica prav spozna.
(Zapog.)

mestu Dekarta je prišlo do spopada med kmeti in vojaki. Kmetje so razorožili četo, ki je zaprla mestnega župnika. Boljševiki so zaprli šest ukrajinskih škofov, med njimi ukrajinskega metropolita Sipkovskega, ki je že nad 80 let star. — Sovjeti v Kronštatu pa so sklenili, da se popolnoma porušijo tamošnja velika cerkev. — Iz moskovske bližnje in daljne okolice so komunisti na 200 tovornih avtomobilih pripeljali v Moskvo razne cerkvene predmete iz bakra, ki jih bodo porabili za razne stroje.

Amerika.

s Plini so se vžgali. Pretekli teden je v delavnicah Standard Oil Company v Lindenu v državi New Jersey eksplodiral vod visokega pritiska, v katerem so tekli plini nafte. Tako je bilo mrtvih 5 delavcev, 63 pa smrtno ranjenih. Plini so se vžgali pri odprtem kovaškem ognju in so se razleteli s toliko silo, da so več kilometrov daleč okoli popokale vse šipe. Mrtvi delavci so tako razmersarjeni, da jih ni mogoče spoznati. Večina delavcev je tudi zastrupljena po plinih in mnogi delavci so tudi takoj oslepeli.

Drobne novice.

Pri občinskih volitvah v Beogradu so zmagale vladne stranke. Pa tudi opozicija se je dobro odrezala.

Nemškega komunističnega poslanca Kreutzerja so zaprli v grških Atenah. Je pripravil napad na ameriško poslanstvo. Sovjeti razglasajo svetu, da se v Rusiji vera ne preganja. Držni lažniki.

V Italiji zopet izhaja katoliški tednik »Il Corriere«. Znak izboljšanja odnošajev. Javne molitve za ruske kristjane se vrše v Nemčiji.

Javni protestni shodi pristavev vseh ver proti grozodejstvu ruskih boljševikov sklicujejo dnevno v Ameriki.

Za nadzornice vseh londonskih bolnišnic je imenovana gospodična dr. Lambert. (75 tisoč postelj, 26 tisoč zdravnikov in strežnikov.)

Casopisje namiguje, da bo Nemčija pretrgala odnose s boljševiško Rusijo.

20.000 rotnih granat je eksplodiralo v grških Atenah. Dosedaj 9 mrtvih in 8 ranjenih.

Od 12 milijonov volivcev jih je došlo pri zadnjih volitvah na Japonskem na voliče 10 milijonov. Zmagala je vlada.

407 oseb je bilo ubitih in 13.111 ranjenih v zadnjem četrtletju 1929 v Londonu. 50.000 italijanskih žensk je poslalo kraljici pismo proti kratkim krilom.

Še 3000 vagonov neprodane čebule je na čehoslovanskem.

Katoliškim duhovnikom je zopet dovoljen dohod v Mehiko.

Bivšega afganistanskega kralja vabijo naj vnovič zasede prestol. Da ne bo zopet vstaje, svetujejo, naj žene ne pripelje s seboj.

150 let stari Turek Saru pojde v Ameriko. Hoče na shodih pokazati, da abstinenca daljša življenje.

Radi eksplozije plina se je zrušila dvonadstropna hiša v belgijskem Bruslju.

462.000 brezposelnih so te dni uradno našli v Italiji.

V 7. številki Domoljuba je bil dopis iz Zapog »Kako gospodarimo«. V njem pravi dopisnik, da je regokodaj taka priložnost za nasipanje polov kakor letošnjo zimo, pa da se niče ne zgame. Resnici na ljubo moramo trditve dopisnika popraviti in vsem, ki se za stvar zanimajo, pojasniti sledeče. Lansko spomlad je bilo z oklicem pred cerkvijo razglašeno, naj vsak posestnik napelje pet voz ozkoma dva voza gramoz na vaško pot, kakor ima pač vožnje. Tisti, ki jim je bilo res za stvar, so se takoj odzvali in gramoz navozili. Ravno dopisnik gornjega dopisa in njegovi ožji prijatelji pa se javnemu pozivu niso odzvali in niti voz gramozu niso pripeljal. Menda mislijo, da morajo pa sedaj zabavljati na tiste, ki delajo zato, ker s mi niso izvršili svoje dolžnosti. — V istem dopisu iz Zapog nas je dopisnik povabil na tombolo gasilnega društva za 16. februar. Pa moramo z obžalovanjem ugotoviti, da so tudi to obtekoristno prireditelje gospod dopisnik in njegovi ožji prijatelji ponžali s tem, da so po končani tomboli priredili ples. Smo namreč mnenja, da ni prav, da se obtekoristne prireditve kot so gasilske na tak način ponizuje. Le preveč je znano, da je ples povzročil naši mladini že veliko zlega in jo najbolj naveja k zapravilnosti in lahkomišljenosti.

Trboveljski proračun.

V tako veliki občini z 20.000 prebivalci so doklade bi lahko rekli v Sloveniji najnižje. Na drugi strani pa so potrebe naših občanov veliko višje nego drugod, zlasti če pomislimo, da ima občina 293 ubožcev, katere podpira po 50—100 Din mesečno. Ti ubožci so večinoma staroupokojenci rudarji, ki prejemaajo od bratovske skladnice pokojnino po Din 10—15. Ker pa je taka vsota gotovo premajhna za življenje, jih mora preživljati občina. Na večji davkoplačevalci pri nas je T. P. D., ki pa se kaj reda z različnimi ugovori proti proračunu pritožuje na finančno ministrstvo.

Ako pa bi podjetje uvidelo to, da tisoče slovenskih delavcev s svojo težko rudarsko industrijo popolnoma izrpa in da so na svoja stara leta to občini reveži, bi se doklad, katere ji občine predpisujejo, ne branila s tako silo.

Proračun izkazuje lastnih dohodkov Din 559 tisoč 719.29. Stroški Din 4,879.025.79, ki se bodo krili s sledečim: od 1 l vina po Din 0.75 skupaj Din 539.293.75, od hl piva Din 30, skupaj Din 45.000, od 1 stopnje žganja po Din 7.50 skupaj Din 480.880, od postaj žganja po Din 5 skupaj Din 6000; skupaj Din 1.075.225.75.

Doklade bodo znašale: 80 % od zemljarine Din 56.989.99, 100% od zgradarine Din 95.984.27, 100% od rentnin Din 7.413.64, 100% od družbenega

Na vatikanski pošti v Rimu so prejeli več grozilnih pisem, oddanih na pošto v Moskvi.

»Bog ohrani, Bog obvari« pojejo pri uradnih slovesnostih v republiku Avstriji. 88 milijard kilovatnih ur proizvedejo ameriške električne centrale.

No londonski razorožitveni konferenci niso državniki napravili doslej še nobenih ugodnih zaključkov.

Čehoslovaška vlada je sklenila, da se bo na slovesen način praznovala 80 letnica rojstva predsednika Masaryka.

Božja služba se je vršila v vseh pravoslavnih cerkvah Bolgarije za pokoj onih, ki so jih ubili boljševiki.

Bombo so vrgli neznan storilec v misijonsko cerkev v Bong Banu v Indokini.

Snežni viharji so zahtevali v italijanski Kalabriji številne človeške žrtve.

38 ur je neprenehoma silno deževalo te dni na Grškem. Mnogo škoda

davka Din 2,944.177.23, 50% od pridobitni Din 144 tisoč 828.52, skupaj Din 3,249.233.65.

Vsi dohodki skupaj Din 4,884.238.69, stroški Din 4,879.025.79, prebitok Din 5.212.90. — Proračun obremenjuje šolske potrebščine za 1,578.503.79 Din, kar je seveda za izobrazbo ljudstva nujno potrebno.

To in ono.

(Podzemelj.)

Novi odbor prosvetnega društva »Belokranjinec«, izvoljen na občnem zboru 19. jan. 1930, si je na svoji prvi seji nadel dve važni nalogi: nabavo knjižnice in postavitve dostojnega spomenika padlim vojakom, kar bi bilo sicer že zdavnaj potrebno, a ker ni bilo pravega zanimanja, se je stvar zavlekla. Ker je pa sedanjí odbor trdno odločen, da svojo namero tudi izvede, prosimo vsakogar, ki se za stvar zanima, da gre društvu po svojih močeh na roko! — Letošnji prapust smo z cizrom na veselice in sohcetie precej zaspani. Veselice sploh nobene ni, pa saj za njimi itak preveč ne žalujemo, bolj pri srcu nam je naša pristno belokranjska očet, ki ima v nekaterih primerih res toliko silovitosti in pestrosti, da zasluži, da jo kdo popise tako, kakršna je v resnici; v spomin našim potomcem za takrat, ko bo tudi ta stara navada izginila s površja! — Ne smemo tudi prezreti para, ki je letos prvi sklenil zakonsko zvezo. Sta to Janez Marentič in Bara Štefančič, oba iz najuglednejših in splošno spoštovanih družin. Nevesta je bila dolgo vrsto let cerkvena pevka in kot tako jo bodo peveli in z njo cela fara občutno pogrešali. Zelimo jima obilo sreče v novem stanu!

Vinarska zadruga v Brežicah.

Na mnoga vprašanja, ki prihajajo na vinarsko zadrugo, sporočamo, da je vinarska zadruga z omejeno zavezo in vsak član jamči največkrat z dvakratnim deležem. Delež znaša 500 Din. Jamstvo članov je tedaj omejeno na največ 1500 Din. Vplačevanje deležev je na delstvo zadruge olajšano na ta način, da je poskrbelo za kredit, če član plača takoj najmanj 100 Din. Vsakemu vinogradniku je s tem omogočen takojšen pristop, ne da bi imel kak večji izdatok. Vsirovanje se vrši v prostorih Ljudske posojilnice v Brežicah in pri zadruginih zaupnikih. Potek vpisovanja je zadovoljiv.

Prosvetno delo v naši fari.

(Dobova.)

Kmalu se bo končalo vpisovanje v Mohorjevo družbo. Ne bi smelo biti Slovenca, ki ne bi imel Mohorjevih knjig v svoji hiši. Kdor od »Domoljubovih« bravcev še ni storil svoje dolžnosti do Mohorjeve družbe, naj takoj stopi v župnišče do gosp. župnika in se vpiše za leto 1931. Agitirajte pa tudi med sosedi, da bo vsaka hiša imela lepe Mohor-

V Berlin je odpotoval avstrijski kancler dr. Schober. Menda posreduje med Italijo in Nemčijo.

Komaj tisoč članov šteje sedaj v vsej Avstriji komunistična stranka. Delavci so ji obrnili hrbet.

20 stopinj pod ničlo je na Španskem. Za boj proti vojni in jetiki je zapustil finski bogataš Justej Kisa 300 milijonov dinarjev.

Peklenski stroj se je razletel brez škode pred zgradbo italijanskega konzulata v argentinski Kordovi.

Švica je odklonila vabilo za sodelovanje na pedagoški svetovni razstavi v ruskem Leningradu.

Po preteku 100 let bo Amerika popolnoma katoliška, je izjavil angleški učnjak dr. W. R. Mates.

Silen vihar je divjal 18. febr. na Dunavu v okolici romunskega Kalarasija. Potočil se je čoln z 11 osebami.

jevo knjige. Za vpisovanje je sedaj zadnji čas, porušite se.

V vsaki fari imajo po navadi kakšno izobraževalno ali prosvetno društvo, kjer se vrše različna predavanja, so na razpolago dobri časniki, se pripravljajo za igre itd. Pri nas tega ni. Bilo je neko pevsko društvo, ki pa sedaj ne obstoja več. Vse to delo pa vrše sedaj gasilna društva naše fars. V naši fari imamo gasilno društvo na Vel. Obrežu, Rigonah, Ločah, Mihalovcu, Mostcu. Teh pet gasilnih društev je prevzelo nekako prosvetno in kulturno delo v naši fari. Od teh delujejo gas. društva v Vel. Obrežu in v Ločah precej vidno s uspehom. Gledališke predstave se vrše pri županu g. Kovarčiču v Dobovi, kjer si igralci postavijo oder in kulise in razporedijo seje. Posebno talentirane moči imajo Ločani. Vse naprave, kuhinje in vse je domače delo, delo domačih umetnikov samoukov. To je vse lepo in prav. Gledali pa se mora tudi, kake igre se igrajo, kdo igra in kako igrajo. Priporočati bi bilo, da se ljudsko-školska in meščansko-školska deca ne priteguje k ljubavnim igram. Zato bi bilo na mestu, da vsako društvo dobro pretehta, kako igro bo igralo, da bo uspeh lepši in bo mladina imela tudi koristi in se s tem izobrazila. Posebno važna naloga je tu režiserjeva. Nimamo nič proti temu, da so to nalogo prevzela gasilna društva, samo na to že danes opozirjamo vsa društva naše fars, da se držijo pravilne poti. Če bo šlo po pravi poti naprej, nas bo veselilo, če bomo pa opazili, da bo to škodilo in da mladine, pa smo prvi, ki bomo dvignili glas proti. Zato bi bilo na mestu, da poseba v svrhu kontrole te prireditve tudi inteligenca naše fars in da nepristransko sodbo.

V naši fari so jako razširjeni šund-romani. Po 1 Din zvezek in ves roman pride do 80—100 zvezkov. In tak kulturni škandal kakor ga spravljajo v te zvezke po 1 Din, stane na združje do 100 Din. Segajte po dobrih čitavi ne pa po takih napetih šund-romanah. Akademiki cele države se bore proti temu šundu in preprosti kmetski fant ali dekle ne posluša tega glasu naših akademikov, ampak hoče, kakor se vidi, da potem teh šund-romanov duševno propada. Dolžnost učiteljskega zbora in vseh drugih kulturnih delavcev je, da z vsjo močjo delajo proti temu šundu in ga v fari tudi popolnoma zatirajo. Zato segajte po dobrih čitavi.

Društveno življenje in drugo.

(Škofja Loka.)

Nše kat. prosvetno društvo je pretekli teden priredilo g. kaplanu Veiderju lep prslovni večer. Gosp. predsednik se je v poslovnem govoru spomnil vseh sodelavcev v društvu in v fari sploh in je obljubil, da ne bo vedno ostal na Dolenjskem, nego da bo še prišel k n. m. Gorenjem. Gosp. kaplanu želimo kot novemu župniku obilo božjega blagoslova v Poljanah pri Toplicah na Dolenjskem ter mu ključemo: Na svidenje!

V našem društvu zlasti dobro deluje kino-odsek. Vsako nedeljo nrs pozabava z novim filmom. Okoličani, za Vas je zlasti prikladna popoldanska predstava! Poselite jo čim čim!

V nedeljo dne 2. marca ob 8 zvečer bomo igrali burko »Križarska vojna«. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj nas obišče! Prav tako bomo priredili zabavo na pustni torek zvečer. Na sporedu bo: hrišnska smešnica, petje v zboru, kupleti in šele ter pustni govor. Vsi, ki ljubite pošteno zabavo, pridite med n. s.

Netranjščino farne cerkve sv. Jakoba bodo letos prenovili, kot čujemo. Naj bi vsi farani podprli v tej gosp. župnik!

Smrtina kosa.

(Podbrezje.)

V četrtek 20. t. m. smo položili k večnemu počitku Terezijo Jeglič, bivšo slovečo šiviljo. Pri njej se je ušlo življenja okrog 70 let. Štirinast let je bila cerkvena pevka, cerkev je pa krasila že v starosti. Vse njeno življenje je bila nepretrgana služba božja. Dofakala je visoko starost 8 let. N. v. m. p.

Grda navada.

(Korin in Krko.)

Zelo nas ogrožajo divji prašiči, ki jih je v Janjah do kakih 20 in nam bodo uničili vse, ako se ne pogreči zatreti jih. Res je navada, da se fantom, ko se nevesta odpelje, kaj da. Pri neki poroki pa se niso sporazumeli. Zato so spremili nevesto s požiganjem cunj, kar je jako neupodobno. Tulili pa so tako na glas, da se je slišalo v

soseščino vasi in da smo miglili, da lovec tulijo radi divjih prašičev. Imelo pa je za posledico, da so sedaj fantje iz Malega in Velikega Korinja prišli v jezo, ki se je takoj pokazala. Drugi dan se je izburjal lovem namreč res posrežilo ustreliti tri divje prašiče, ki so jih zvečer spravili na Veliki Korinj. Med radovednim ljudstvom so prišli

Kakovost britvice je odvisna od izredno ostrega rezila.

Posebno ostra in precizno izdelana britvica Gillette jamči zato za ugodno britje vruha tega pa z njo tudi prišedite. Kupite pravočasno nove britvice Gillette!

Gillette

tudi fantje iz Malega Korinja, res spodobno brez vsakega izdajanja. Ko pa go se s pesmijo oglašili, zvečelo je iz neke hiše frčati kamenje, in je bil eden nesrečno zadet v glavo, in bi rana lahko imela težke posledice. Seveda tudi tukaj po stari navadi: Zdravniki, ašestaj, tožba. Zraven pa še sramota in ogromni nepotrebitni stroški. Akoravno smo v hribih, tembolj potrebna je sloga. Upamo, da in jeza kmetov ne, ker grožnje bodo imele še hujše posledice. — Selo smo največ smi zidali, le z malo podporo oblasti. Pa zopet nimamo učitelja, gosposlana učiteljica je odšla, pa smo zopet sami in prosimo, da kinulu pride nadomestilo, da ne bodo otroci doma, ko smo toliko žrtvovali za šolo.

Razno.

(Trbojnje.)

Preteklo leto je bilo rojenih 24, med temi trije mrtvorjeni. Umrla jih je 22. Nekaj redkega za Trbojnje. V zakonski slah so stopili trije pari. — Dne 29. prosinca je umrl dober in vzoren krščanski mož Jakob Koraj, pod. Kremžar, star 55 let in sicer za vodenico. Celi dve leti je bil priklenjen na bolniško posteljo, a je vse trpljenje svoje boleznini prenašal potrpežljivo in vdan v voljo božjo. Bodi mu blag spomin. — Osnovala se je pri nas tudi akcija za nove orgle. Dobri župljani so vneti in zato navdušeni. Neš dobri kovač Gregor Rudolf je prvi podpisal 800 Din pa pravi, da bo dal še več, če bo treba. Drugi podpisujejo po 1000 in 2000 Din, kakor kdo more. Zopet drugi darujejo lep; gospa Jožefa Paradiž, pod. Brilki je podpisala 5 lepših smrek. Gosp. Jurij Vrhnjak, pod Urban 5 kub. metrov rezanega lesa. Nove orgle bodo stale 40—50.000 Din. — V nov krajevni šolski odbor so bili izvoljeni sledeči: majke: Jurij Brajnik, Jakob Uršnik, pod. Kučej, Julius Sanko, trgovec, Jožef Doler, posestnik, Ferdo Pohrnjak, župnik, Friderik Lužnic je kot župan predsednik odbora.

Gospodarstvo in prosveta.

(Škocijan pri Mokronogu.)

Preteklo leto smo škocijanci napravili s pomočjo bivše občastne samouprave lepo število gnojilnih jam. Vasi Zloganje in Stara vas sta dobili veliki vsaki kapnici. Sedajarsko društvo je v odlični mero dokazalo potrebo svojega obstoja 47 zavednih s-djarjev podpira njegovo delovanje. Društvo je imelo v nedeljo, 16. februarja, lepo predavanje o snženju in škropljenju sadnega drevja s praktičnimi vajami. Vsi zavedni s-djarji so se odločili,

da bodo škropili in mazali z arborinom. Saj ga pa tudi dobe člani pri društvu polovico ceneje. Zadržki so tukaj in vsi smo prepričani da bomo v tej gospodarski panogi očitno napredovali. Ključemo še drugim s-djarjem: Ne stojte ob strani, zraven stopite, popitmitel! — Pretekli mesec je sklicalo učiteljsko škocijanske šole starše na roditeljski sestanek. Lepo število nas je bilo, ki smo vsi z zanimanjem prisluščili izjavljaju učiteljsva. Mnogi smo spoznali, da naše učiteljsvo dela z ljudstvom in za njega. Še si želimo takih sestankov, ki naj poderejo ograjo med domom in šolo. — Tudi prosvetno društvo se je lepo razmahnilo. Knjižnica prsluje vsako nedeljo. Poslušite se je! Za pustno nedeljo pa nam priredi oder lepo šaloigro »Mihčeve zvišaje«. Kdor si želi smeha, ta gotovo ne bo zamudil te prilike. Mesto v gostini, bomo praznovali pustno nedeljo v dvorani. — Na eni strani pa smo le zadaj in to je pri Mohorjevi družbi. Še tu moramo odpraviti sramoto. Za 20 Din dobimo šesla lepših knjig, dobrih prijateljev. Zato vsi v Mohorjevo družbo!

Poroka.

(Dramlje pri Celju.)

Pray je, če počujemo o lepi slovesnosti, katera se je vršila pri nas 10. febr., ko sta obhajala občepokrovani Martin Slamenšek, posestnik, in vrla mladenka Kristina Kortenjak, prednica Marijine družbe, svojo poroko ob navzočnosti družbenk, ki so se kaj lepo poslovile z mičnim nagovorom in ganljivimi petjem, da se je marsikomu poročilo oko. Odlična novoporočencema želimo mnogo sreče in blagoslovat! — Ko bi se paž znašel dobrotnik za nabavo dveh bronastih zvonov, bi nam pač kaj dobro došel.

Poroke in prireditve.

(Naklo pri Kranju.)

Redek dogodek je doživelo v nedeljo, dne 23. febr. idlično Okroglo. Poglasjen oče, zemljak in podružnični cerkvenik — Križmar — so oddali svojega sina Jožeta in hčerko Frančiško Bidečevi hčerki Mariji in sinu Antonu Kalan Seveda so to izredno slovesnost tudi dogojno zvali proslaviti. Kdaj zopet pride naokoli tako redke slučaje? Obema paroma daj Bog prav mnogo sreče in blagoslovat! — Na pustno nedeljo 2. marca ob treh popoldne in na pustni torek ob pol osmih zvečer bo v stari šoli v Nuklem prizoritev nove veseleigre v štirih dejanjih: »Vasja ni dom in študiral!« Igra je šele nanovo prevedena in prirejena. Polna komičnih zapletljivosti ki se seveda ob koncu v zadovoljnost vseh izredno spretno in svojevrsno razjasne in urede. Tudi scenarija bo za naš oder neka posebnega, čisto originalna, da pokažemo, da se tudi majhen oder lahko izkaže. Za pest bo društvo našadiralno lepo šaloigro: »Bele vrtnice«.

Denar je hotel imeti.

(Brod pod Šmartno goro.)

Gospa M. Kastelic, posestnica, je dobila grozljivo pismo, v katerem se zahteva, da pošlje 5000 dinarjev pošto ležeče Ljubljani. V nasprotnem slučaju ali če prijavi zredvo oblasti, ji pože hišo in jo usmrti. Ker pa gospa seveda navzle temu ni bila pri volji, takemu gospodu poslali zahtevane vsote, ge je zdeva obrnila tako, da je gosod prišel res na pošto po denar, a je dobil mesto istega policijo na vrat. Tekoj je priznal vse. Sedaj v zaporu premišljuje, kako bi zapravil vsoto, če bi se mu zdeva gladko iztekla. Storišec je bil še mladoleten obrtni vajenec z Broda. Resen opomin vsem staršem, naj pazijo na vzgojo svojih malih.

BELOKRANJSKI KOTICEK.

Poslovili smo se

Pet let in pol je bil g. Vinko Lovšin v Metliki za kaplana. Kaj čudno, da se je z n. m. zrastel, in da je bilo ob slovesu trpko njemu in nam. Videli in slišali smo ga kajkrat in veselimo smo bili; z n. m. sedaj ga med nami ni več. Dne 20. febr. je odšel na svoje novo službeno mesto v Šmartin pri Litiji. Želimo Ti: Bog s Teboj! Pa nikar ne pozabi nas in na to sirotno Belokranjino!

Pri banu.

Dne 11. febr. so bili v Zagrebu pri banski upravi nečelnika cesnih odborov Klemenc iz Čonotja in Nemanja iz Zelenja pri Metliki ter Bajuk iz Drašič. Spomnili so, da se je po preuredbi docela pozabilo na belokranjske cestarje. Potrkali so tudi v drugih zadevah.

Pa so povedali moške: dobri in prijazni so bili — kot meden kruhek, prav zares. In nimajo nas za

malo, nas Slovence, tudi doli bi radi, pa ni prav od kod. No, doli so nam vsaj upanja, cestarji so pa že dobili tudi denarja.

Včasih se kdo požene dol proti Zagrebu, a je še vedno tja jako daleč zaradi slabih prometnih pvoz, dvakrat dalje kot v Ljubljano, čeprav je do Ljubljane 50 km več. Do Zagreba je le 82 km, do Ljubljane pa 132 km.

Svatovali smo. Proti koncu že gre predpust, zato je treba pohiteti. Dne 16. febr. se je poročil Jure Kozjan iz Božakova, dober, priden in zaveden kat. fant z Marijo Malešič iz Radovič. Naj bi nad novim ognjiščem vladal mir in sreča in božji blagoslov.

Dragatuš.

Poročil se je 17. t. m. Jože Žvab, vzor mladika z Anico Kocjanovo iz Sel št. 1, vrlo članico tukajšnje Marijine družbe. Poročil je stric nevestice, p. Oto iz Brezji. Mlademu paru obilo božjega blagoslova na pot v zakonsko življenje. — Tej zvelele poroki sledi pa v teh dneh srebrnec — nevestinih staršev gg. Franceta in Frančiške Kocjan. Bog daj dočakati — zlate!

Zaemljivo pismo iz Kanade.

Večkrat se katerih naših Slovencev oglasi v staro-kranjskih časopisih, če ne več, vsaj s pozdravi. Ali to večinoma le prvo leto, mogoče še drugo, potem pa vsak utihne, kot da nas tujina požre, da več ne obstoji moza za domovino, ne domovina za nas...

Pa nikar nas ne obsojajte prehitro. — Tujina in Kanada najmanj obsipava z dobrotami, zahteva pa vse polno od nas: treba delati, trdo delati; treba se učiti angleškega jezika, brez katerega nikamor ne moreš; skrbi so na vseh straneh in kaj ču-da, če moramo pri tem pozabiti na marsikaj in še naši domači bolj poredko dobivajo pisma, kar nam pa oni ne morejo zameriti, saj vedo, da smo jim in jim bomo vedno zvesti... Da bi ostali vsi Slovenci v Kanadi zvesti, v prvi vrsti vsak svojim domačim, v drugi materi Sloveniji! Dal Bog!

Ne morem naravnost ugotoviti, kakšno sodbo ste si v splošnem ustvarili rojaki v domovini o Kanadi in delavskih razmerah, vendar, sodeč po vesteh iz domovine in kar povedo zadnji priseljenci, je Kanada po mnenju mnogih dežela, kjer se na ne pretežak način pridobivajo dolari. Kjer je pa dolar, so pa z njim i druge dobrote. Tako si mislijo vsi, ki teh »dobrot« v Kanadi še niso okusili. Če bi, Bog ve, kako bi sočili

potem, Bog ve, če ne bi preklinjali i dolar i kar je v zvezi z njim...

Prijatelji, sodim po splošnem; povsod so izjeme pa i tu; sem pa že skoraj štiri leta tu in skusil sem marsikaj, videl še več, — povedati bi mogel marsikaj, ampak g. urednik nima rad, da je dopisnik preveč gostobeseden, torej samo nekaj besedi o tem in onem.

V knjigi sem čital nekako takole: Kadar si na tem, da bi šel v tujino za zaslužkom, se prej desetkrat ozri po svoji okolici — po domovini in če vidiš, da ti domovina res na noben način ne da, da bi se pošteno preživljal, potem se šele odloči za v tuji svet. In ko si se že odločil za tujino, pomni, da nepoštenjakov nikjer ne potrebujejo in ne misli, da te tujina Bog ve kako potrebuje: delavcev je dandanes že povsod polno, zato se trudi, da boš vedno delal najbolj in vedno bodi prijazen in uslužen do vseh, v prvi vrsti do svojih tovarišev sotrpinov.

Ne obupavaj po prvih neuspehih, v tujini si ravenzav pred vsem le sam na se in brez trdne volje in mnogo energije ne bo uspehov.

Kot največjega zla se varuj igranja za denar, pijančevanja in še najhujšega med vsem — slabe družbe.

Danes sem prepričan, da so vse te besede zlata resnica, posebno pri nas v Kanadi, kjer so delavske razmere vedno bolj slabe. Mnogo jih je, ki bi se bili mnogo lažje preživljali doma, kot se tukaj. Čul sem že marsikoga reči: »Če bi bil doma tako hranil in tako delal, bi me ne bilo treba tukaj...« — Da, da, če bi se manj pilo, bilo manj baharije in lišpanja... To prizna že marsikateri in bo še!

Bridka resnica, da razmere v starem kraju so dostikrat krute, in tedaj je pač tujina dobrodošla, ali samo onim, ki v tujini ostane samo za zaslužkom, varčujejo na vseh koncih, so sposobni za vsako delo in delo tudi ljubijo. Malo se krene na stran, pa že gre po bliskovito — navzdol.

Vsakomur, ki mu je količkaj pri srcu delavska masa, se mora srce krčiti ob pogledu na množice brezposelnih, ki prezebajo v vsakem malo večjem tukajšnjem mestu. Koliko jih je brez sredstev za preživljanje, denar je pošel do zadnjega centa... Samo v Vankuver-u B. C. jih je na tisoče na »Bread line« (Bred lajn), kjer dobivajo

zastonj hrano do prihodnje spomladi. Seveda le toliko, da ostanejo živi. Bog ve, koliko jih je, ki so med njimi po lastni krivdi, po krivdi svoje skvarjene narave. Mučili so se, ta po gozdovih, oni po rudnikih itd., — par tednov, mogoče par mesecev v mestu. Bothleger-ji« (ki prodajajo alkohol), ne pijače na skrivnem za dvakratno ceno), salunerji in drugi se debele, a oni že -- stradajo...

Pred par leti sem se seznanil z osemnajstletnim fantom tukaj rojenim. Delala sva skupaj; bil je še precej dober mladenič in postaven kot le kaj. Toda imel je napačno, kot večina tukajšnjih domačinov, da ni mogel strpeti doma. Že šestnajstleten je pobegnil od doma. Njegov oče ima obširno farmo, ali sinu se ni dalo delati doma. — To pot ga je policija prignala domov. Razume se, da ni ostal dolgo in končno tudi oče ni maral več slišati o njem.

Sestal sem se še pozneje dvakrat z njim v mestu. Prvič je med pogovorom kar tebi nič meni nič začel vlačiti iz žepa prepečenec in jesti. Vprašal sem ga, kjer je dobil to. Dejal mi je, da si je še včeraj v rastavrantu kupil jesti za zadnji denar in obenem prepečenca za prihodnji dan nakral. »In kaj bo jutri?« sem ga vprašal. — »Bo, kar mora biti; mogoče pojdem kam delat.«

Ko sem ga zadnjič videl, je bil baš dan preje pustil delo. Bil je v družbi fantalinov njemu podobnih in — pouličnih žensk, pijan pa, da je komaj s'al na nogah. Stopil sem na drugo stran ulice.

To je ena slika, našel bi jih lahko sto in sto. Na tisoče jih je, ki živijo podobno celo življenje, edina tolažba jim končno ostane, da jih država hrani, kadar popolnoma obnemorejo. In nič čudnega ni, če v mestu mladenič ali mož v najboljših letih skrivno, ker javno ne sme, prosi par centov za kruh, a ne redko še — pijan.

Človeku, ki skrbi za bodočnost, se to čudno zdi, ali ti ljudje so tako propali, da takšno življenje naravnost ljubijo. Poznam že čez šestdesetletnega moža, ki ima brata v Montrealu in ki je milijonar Njegov brat je bil prišel minulo leto sem po njega, toda mož se rajši muči po gozdovih in sploh povsod, kjer more kakšen dolar ujeti, kot pa da bi živel pri bratu, če prav mu je ta obljubil, da mu nikdar ne bo treba nič delati, ako hoče biti pri njem. Za skvarjenega »trampca«, vsega navajenega, pač ni več redno življenje...

Od priseljencev so v tej »stroki« gotovo Švedi dosegli rekord; junaki pri delu, še večji pri zapravljanju denarja: par sto dolarjev zapravijo čez noč ali zatlačijo si šečep »snufe« tobaka med spodnjo ustnico in zobe, to je Švedu — vse eno...

Naši Slovenci, ki so splošno znani kot dobri prijatelji steklenice in g'azka so — vsaj kolikor sem jaz prišel v dotiko z njimi — še med najboljšimi. Značilno pri tem je, da so vsi ti globoko verni, dočim so vsi »trampci« popolni brezverci.

Mogoče tudi pri nas Slovenceh ni vse tako, kot bi mora' biti. Brezverski votilcelji, časopisi in drugo te vrste pač tudi tu kaj kakor povsod zahteva svoje žrtve. — Neki Slovan, ki mnogo potuje po Kanadi, mi je na mojo pohvalo o Slovenceh dejal,

Proti boleznim v bokih

rabite Sloan-ov Liniment (masi).

Zakaj bi trpeli neznosne bolečine, če jih morete le v malo Sloanovega Linimenta — ma-t odpraviti Sloan-ovo masi ni treba druziti, kaj, ona gre sama v kožo, greje in umir obo ele dele, a bolečine izvinejo.

Imajte vedno vsaj eno steklenico v zalogi. Zelo enostavno se postopa. Na koži se ne napravlja nikak macež.

Dobite Sloan-ovo masi proti revmatizmu, isijazu, bolečinam v križu, boleznim v bokih, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem boleznim mišic.

Generalno zastopstvo MISKOVIĆ in COMP.

Beograd, Sarajev-ka 70.

Sloan-ov Liniment

odpravlja bolečine

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah

da Slovenci so pač še med najboljšimi, ampak mnogo pa da jih je med novo prišleci, ki nikakor niso v čast rojakom in posebno po večjih mestih v Kanadi da je tudi med Slovenci dovolj — gnoja. Nisem mu mogel kar tako verjeti, ali ko mi je mož povedal dokaze, sem moral utihniti...

»Hrvatje na vzhodu pa niso več ljudje, ampak — mi je dejal dotični gospod. Nisem mu mogel nič ugovarjati, čeprav smo s Hrvati skupno Jugoslovani. Saj niso samo na vzhodu, tudi tukaj jih je bore malo, da bi bil človek vesel njihove družbe. Večina od njih se odlikuje samo z zabavljanjem čez »popove« in vero ter preklinjanjem, da o drugem molčim. Oni ljudje v domovini, ki so posebni prijatelji »sarske« in verske gonje, naj bi prišli sem in pogledali sadove svojih nauk.

Ej, šmenta, brbram in brbram, kot klepetava ženica s sosedo na cesti, ki pogovora skončati ne more. Pa, samotna in pusta je naša Kanada, Slovenci poredko pridemo trije, štirje skupaj, da se pogovorimo v milem materinem jeziku, le tuja beseda doni in ima povsod veljavo in zato oprostite mi, g. urednik in čitatelji, če je moj dopis v mojem starem prijatelju Domoljubu res pre-dolg, še celo dalji, kot sem mislil, da bo.

In, da še bolj dolgočasen ne postanem, pa rajši odložim pero in mogoče o priliki o tem in onem še kaj.

Pozdrav Vam, gospod urednik, vsem dragim rojakom, posebno pristrane pozdrave pa pošiljava vsak svojim domačim Frank in Ludvik Mlakar.

»V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

Mohorjeve knjige.

Koliko jih bo? Kakšne bodo?

Po vseh farah imate nalepljene pisane lepake, ki vam razlagajo, koliko knjig bo letos Mohorjeva svojim članom podarila — za dvajset dinarjev.

Odgovor berete: Šest knjig.

Oglejmo si jih, kakšne bodo.

I.

Vsaka družina ima različne člane: očeta, mater, sinove, hčere, deklet, h'apce. Vsak izmed teh ima seveda tudi svoje zanimanje in svoje veselje. So starejši, ki si žele le modrega berila, tudi vernega, nabožnega. So drugi, ki cenijo gospodarske knjige. Je mladina, ki rada prebira lepe povesti. Zato je Mohorjeva vseh 70 let, odkar obstoji, skrbela, da je vsem tem željam po možnosti ustregla. Tudi letos se nam zdi izbor teh knjig prav srečen: Vsakem unudi svoje. Pa začnimo s knjigami za mlajše — s povestmi.

Večernice prinesejo povest: *Umreti nočejo*. Spisal jo je sedanjí najboljši pisatelj Ivan Pregelj. Kdo noče umreti? Čuj-te! Slovenci nočejo umreti, tisti Slovenci, ki so po drugih državah in morajo pretrpeti veliko krivic samo radi tega, ker so Slovenci. Čudovit narod smo Slovenci, ali ne? Od nekdanj so nas zatirali, prezirali, zaničevali mogočni naši sosedje; pa smo vse prestali, se razvijali in je danes naša Slovenska tako lepo izobražena, ima toliko knjig in je tak napredek v njej, da nas premnogi zavidaajo. Res, največji križ je ta z

nami, da smo na takem evropskem preprihu, kot menda nihče. Vse ceste iz Evrope drže preko naše zemlje in to jezi tiste, ki ne morejo kar tako mimo in preko nas. Nemci bi radi do morja, Madžari tudi, Lahi bi radi naše gozde in premog — pa v Azijo do Stambula in Črnega morja gre spet cesta skozi naše kraje. Ko bi bili mi nekje gori v Gaticiji, živ človek bi se ne obregal ob nas. Slavili bi nas in nas po rokah nosili, ker bi jim bili všeč, da smo izobraženi, pa nikomur v napotje. To je vzrok, da bi nas radi izbrisali z obličja zemlje in to tudi z vso vsmo poskušajo. Toda Slovenci nočemo umreti. Pravico in moč imamo do življenja, zato živimo. Pa v naši državi nam ni kar nič sile. Toda bratje, li so v drugih državah, morajo mnogo pretrpeti. To trpljenje koroških Slovencev je opisano v *Večernici* h. Slovenski kmet, slovenski župan, slovensko deklet, slovenski dijak, slovenski duhovnik, slovenski vojak — vsi so opisani v tej povesti, vsa prebridka zgodovina slovenske Koroške c l leta 1914. do danes. Pred nami je razgrnjena vsa lepota koroške zemlje, vsa ljubezen do nje, vse trpljenje tistih, ki niso zatajili svete matere gorice. Ta knjiga je krvavo potrebno berilo za vse, ki so sami na gorkem, kaj radi pozabijo na brate v trpljenju. Ne enkrat, po dvakrat in večkrat bi jo moral prebrati vsak Slovenec, da bo tem bolj vzljubil tiste brate, li so ljubezni naše najbolj potrebni.

Ta knjiga, ki obsega 160 strani, je sama vredna članarine dvajsetih dinarjev.

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezo!

15

RAZNO

Maša za tiskarje. V katedrali sv. Janeza Krstnika v ameriškem Clevelandu, v Ohio, so pred kratkim uvedli p. vo sveto mašo ob nedeljah, ki se bere že ob 2 zjutraj, in sicer za tiskarje. Maša je običajno tiha s kratko pridigo, isto daruje Rt. Rev. J. F. Smith, gener. vikar cleveland-ske škofije. Poleg velikega števila tiskarjev, ki delajo ponoči, se tega svetega opravila udeležuje tudi mnogo policajev, ognjegašev in hotelskih uslužbencev.

Skrb prijatelja. Tone: »Strašni trenutki so to bili, ko sem se potapjal. Trikrat sem se pogreznil, predno so me rešili. Ko so me zapuščale moči, sem se spomnil vseh najvažnejših dogodkov svoje življenja.« — Jože: »Ali si se tudi spomniš, da sem ti pred tremi leti posodil dvesto dinarjev?«

Nova kazen za poredno mladino. Pred ameriškim mladinskim sodnikom Baldwinom je stalo te dni šest porednih šolskih dečkov, katere je

Lorenski učitelj

Roman.

»Že vem, že vem. Moja pa ni podobna tistim izdajalcem... Povejte, ali se je bati zahrbtnega napada v drugem delu vasi?«

»Nobenega.«

»Videl sem, kako so pred nami prižigali luči.«

»Vaš ropot je zbudil ljudi, to je vse.«

»Ampak: če pade le en strel, bo zgorela vsa vas! Okrenil se je in šel k svojim vojakom.

Med splošnim umikom po premirju ni nobena nemška četa več prišla v to vas.

* * *

Prihod novih francoskih upraviteljev je nekoliko vznemirjal Baltusa, ki ga je najbolj begala bojazen, da ne bo znal dosti francoski, kadar pridejo nadzor-niki in tovariši iz glavnega mesta. Videl jih je. Bili so uludni, polni domoljubnih besedi; o drugih stvareh so pa malo govorili. Vse težkoče so odlagali na pozneje, kar so imenovali »novo ureditev«; eden mlajših tovarišev je pa to imenoval »poenotenje naučnih metod«.

Dobri in hkrati previdni učitelj je odgovarjal: »Francija nam je dala besedo.« Drugi mu je prikimal z glavo. Baltus je menil, da bi besede bile jasnejše. Potem so minula leta in se ni nič spremenilo. V prvih dveh letih in pozneje je bilo mnogo razgovorov v Alzaciji in Loreni. Baltusu so dvakrat ponudili važnejše mesto v neki drugi lorenski občini, pa je odklonil in se iskreno zahvalil za čast, ki so mu jo hoteli izkazati.

Iz'avil je, da ne želi nič drugega nego doslužiti tukaj, kjer ga vsi poznajo, večina ljubi in je blizu brata Leona. Brez poudarka je še dodal — vendar je bil to glavni razlog zoper premeščenje — da mu žena ne more zapustiti te hiše, kjer jo žalost in nekoliko upan'a tako silno zadržuje.

Do leta 1923. je bila Marija Baltusova taka. kakršne so druge matere, ki ne čakajo več onega, o katerem niso nikoli dobile obvestil. Deset mesecev po končani vojni, poleti 1919. je naprosila svojega moža, da je šel v Verdun. V porušenem mestu je Baltus popraševal garnizijske častnike in načelnike na županstvu; obiskal je veliko vojaško grobišče in prebral vse napise na lesenih križih; napotil se je končno preko razdejanih krajev na levem bregu Moze do razvalin, ki so jih še imenovali vas Béthincourt: nikier ni mogel najti odgovora na vprašanje, ki ga je stavil ljudem in stvarim: »Ali je Nikola Baltus, o katerem so sporočili, da je v bojih 15. aprila 1918 izginil. živ ali mrtev?« Ljudje, s katerimi je bil govoril, so bili vajeni takega raziskovanja: gostilničarji, ki so pribežali v barake, duhovniki, voaki, ki so pobirali bombe in granate, vsi so mu poročevalno ponavljali: »Sirovak, nikar se ne motite: o tistem se reče, da je izginil, kateremu se ne za grob.« Obupan se je vrnil domov. In Marija ni nikomur več, tudi njemu ne, pripovedovala, kakšne misli ji begajo po izmučeni glavi.

Marija ni več izgovorila imena svojega sina. Trdovratno je bivala v hiši, kjer je živel sin; skoro nikdar je niso videli na vaški ulici, razen ob nedel'ah, ko je šla k službi božji, saj je Orana, ki je bila že velika, vse potrebščine preskrbela. Tudi na Hornjo ni šla več, čeprav jo je ljubila, ker je bila kmetskega rodu. Tja je učitelj sam zahajal, in sicer poredkoma, ker se je bal, da se ne bi v njegovi odsotnosti kaj hudega pri-petilo. Saj mu je bila žena sedaj tako slabotna, tako

Nova iznajdba

gasegrevanje in zračenje stanovanja.

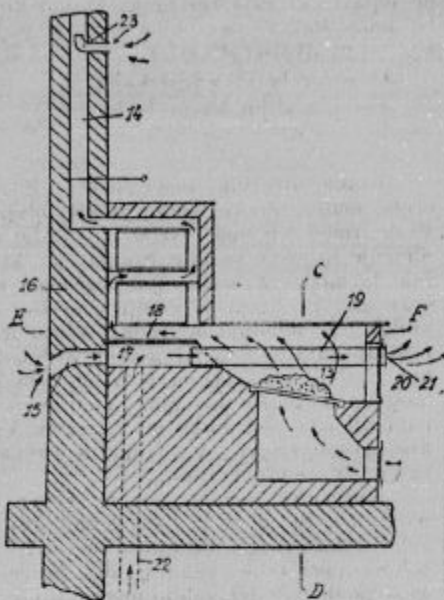
Znano je, da ogenj potrebuje za gorjenje veliko zraka, ki ga sproti srka iz svoje okolice. Tako vsaka peč, ki se kuri v sobi ali štedilnik srka vase zrak v sobi oziroma v kuhinji. S tem seveda začne v prostoru zmanjkovati zraka, ki se nadomešča s tem, da sproti sili v sobo oz. v kuhinjo svež mrzel zrak skozi špranje pri vratih in oknih. Tako vedno vleče mrzel zrak v sobo, da skoro ni mogoče pri oknu delati. Zakaj radi vedne porabe zraka pri gorenju je zračni pritisk v sobi vedno manjši kot zunaj — posledica je pritisk zunanega zraka v sobo.

Na drugi strani tudi vemo, da so naše peči oz. štedilniki zelo negospodarski glede izrabe gorkote: velika večina toplote, ki jo proizvajajo, gre v dimnik namesto v sobo.

G. Fran Aljančič, podjetnik v Bistrici pri Podbrezjah na Gorenjskem, je iznašel napravo, ki docela odstranja mrzli zračni pritisk v sobo, obenem neprestano prostor zrači in obenem velik del toplote, ki sedaj odhaja v dimnik, oddaja v sobo oz. kuhinjo.

Prinašamo sliko, kakšna je ta priprava pri štedilniku. Od zunaj ali iz sosednega zračnega prostora pelje skozi zid v štedilnik cev (št. 15 ali 22). Skozi to cev gre zrak v štedilnik in sicer pod železno ploščo (18), ki je čisto vroča. Mrzli sveži zrak pod njo se od te plošče znatno segreje. Ta cev se potem lahko razdeli v dve ali več cevi, ki vodijo na vsaki strani kurišča in pridejo na vsaki strani vratice iz štedilnika. Zrak,

ki lije iz teh cevi v sobo, je popolnoma svež, obenem pa vroč. Ker je vroč in zato lažji, se takoj dvigne, se nato v višini primerno ohladi in zopet pada proti tlom.

Na ta način se dovaja ognju vedno dovolj zraka od zunaj, se kuhinja zrači in obenem segreva. — Isto velja za peč, ki se kuri znotraj. Pa tudi za peči, ki se kurijo zunaj, kot je to v kmetijskih družinskih sobah, je ta naprava velikega pomena, ker se soba vedno zrači in segreva. Obenem pa se more napraviti pod stropom mala od-

prtina (23) v dimniku, koder odhaja slat zrak, ki se najraji nabira zgoraj.

G. Aljančič je napravo preiskusil praktično in se je izobno obnesla v vsakem oziru. Naprava ima tudi to veliko prednost, da je zelo ceno in se posebno pri postavljanju novih peči in štedilnikov more vzdajati z zelo majhnimi stroški.

Naprava je patentirana in mora vsakdo imeti dovoljenje od g. Aljančiča, če bi si je hotel omisliti.

Nove knjige in skladbe

Presveto Sree Jezusovo, kralj in središče vseh sre. Po raznih virih sestavi o. Janez Pristov D. J. (Dobi se v Celju v prodajalni Mohorjeve družbe in stane za ude, vezan z rdečo obrezo, 20 Din, z zlato obrezo 30 Din; za neude pa 28 Din ozi. 40 Din.) Ta molitvenik je zdaj izšel v drugi, znatno predeleli izdaji. Sestavi ga je misijonar iz Družbe Jezusove, skušen pridigar, ki dobro pozna nevarnosti naše dobe in iz svojega misijonskega delovanja ve, da je najboljša zavetje in pribežališče v sedanjih viharjih življenja vprav češčenje Presv. Sree. Z živo besedo g. pisatelj priporoča zlasti moškim, naj se v vsaki župniji združijo v apostolstvo mož in mesečno sv. obhajilo. Zdaj se tudi družine posvečujejo Presv. Sree; tudi za to posvetitev je v molitveniku pouk in ves obred (s pesmami vred). Skrbno je sestavljena tudi zgodovina te pobožnosti; podobno so popisani vsi razni načini, s katerimi v raznih deželah časte verniki Presv. Sree. Za prve petke v mesecih ter za devetnev-

vznemirljivo občutljiva! Če so se vračala hipoma odprla, je mati bulila v odprtino z ognjem, ki je čedalje bolj plamtel in takoj ugasnil. Ko je vstopil moški ali ženska. Kako jutro je bila časih tako blede, da ji je Baltus rekel: »Draga Marija, boš morala k zdravniku?« Pa ni šla, ker sta oba dobro vedela, kaj ji je. Šivala je, pletla in krpala bolj kot vaške perice, a včasih je presal za več kot deset minut. Zrla je kvišku in roke so ji omahnile kakor svetim mučenicam, ki jih vidimo na slikah z mečem ali kolesom ob nogah. Orana je delala poleg nje in videla, kako je zamišljena, pa je nikdar ni poskušala zdramiti; sama se je morala predramiti iz sanj. Ko se je mati zavedla, je vselej povedala, kakšni spomini so se ji obudili. Bili so vedno enaki: »Spominjala sem se, s kakšnim veseljem sem sinku šivala prvo srajco; platno je bilo iz Metza, iz trgovine pri Mravljici, ki je ni več.« Ali: »Zdelo se mi je, da sem čula njegov vzklik. Kadar so se otroci sredi zime drsali po trgu, Bog ve, da so vsi vzklikali, a njegov glas se je čul izmed vseh, kakor petje slavca sredi množice šoj. Gotovo se spominjaš, da ga je župnik hotel imeti v pevski šoli. Govorim o prejšnjem; sedanjim nima posluha.« Tako sta mati in hči pri kuhinjskem oknu sloneli nad delom in si obujali spomine, ki se Mariji Baltusovi niso nikdar predolgi zdeli.

Mnogo pozneje, proti sredi poletja 1923, je zapužno povedala: »Pomislil, Orana, ne morem se ofresti misli, da je sin še živ. Ras se mnogo ne borim zoper njo, a mi je čimdalje silnejša. Ne upam si je povedati tvojemu očetu, saj veš, kako je trd in bi moje ženske slutnje imel za neumnost. Lahko ti priznam, da mi je tako mehko pri srcu, če mislim, da je tvoj brat samo izginil. Saj se tak, ki ga pogrešajo, lahko vrne? Saj inamo zglede za to. Rad je potoval in rad kaj doživel...« Ko je tako govorila, se je silno bala, da ji Orana ne bi tako odgovorila, kakor vsi drugi. In res

ji je srce kar zastalo, ko je prežala na besede, ki bodo prišle iz hčerkinih ust, ki jih ni videla: hčerka se je tako nizko sklonila nad šivanjem, da bi ji mati mogla poljubiti samo čelo ali trakove na mehkih, bujnih lasih. Orana je molčala. Le dve solzi sta ji kanili na roke in mati ni nikdar zvedela, za kom jih je potočila.

V istem času je Jakob Baltus odprl predal njene pisalne mize in našel odprt zavitek, kamor je bila Marija napisala: »Upanje.« V zavitku so bili skrbno zloženi izrezki iz časopisov. Na vsakem izrezku je bilo brati, krko se je kak bivši borec, ki je bil izginil 1. 1914., 1915., in 1917., v to in to alžsko ali lorensko občino nepričakovano vrnil domov. Nekega takega mladeniča so baže proti njegovi volji obdržali v Rusiji in je vso Nemčijo peš prehodil. Neki drugi, o katerem niso pripovedovali prejšnjih dogodkov, se je pojavil na domačem pragu in videl, da se mu je žena poročila s tovarišem. Ker ga nisva spoznala, je odšel, ne da bi bil kaj rekel. Tak zaklad je imela Marija Baltusova, zato so se ji smehu že odvajene ustnice raztegnile v skrivnostnem smehljaju, ki ji je dal tako čuden izraz, ker v očeh ni bilo smeha, ampak bojazni. Sprva je jokala skupno s svojim možem, nato je dvomila le zato, da je mogla živeti in zdaj je začela upati, ker so se drugi pogrešanci vračali k svojim materam.

Naposled je proti veliki noči leta 1924. nekega večera znova poprosila svojega moža v spalnico:

»Ker me ljubiš, ker imaš usmiljenje z mano, vrni se v Verdun! Toliko posla inajto tam doli, morebiti že kaj vedo o Nikolaju, a nam ne pišejo. Poprašal boš, prepričal se boš, če ni njegovo ime zapisano na novih križih, ki so jih postavili na grobiščih. Če ni njegovega imena med mrtveci zdaj, ko je že vse popisano in vse boljše prekopano, kakšna sladkost je že to, razumeš? Obljubljan ti, da bom potem mirnejša...«

sodnik obsodil vsakega na en dan zapora, po čem tega so dali tudi vsakemu primerno množino ricinovega olja. Sodnik je pri tem omenil, da je na ta način Mussolini kaznoval svoje vojsake za male prestopke in da je bila te vrste kazen zelo uspešna.

Zlato iz svinca. — V srednjem veku so se številni učenjaki, alkimisti imenovani, trudili, da bi izdelovali zlato iz manj vrednih kovin. Tak novodoben alkimist je katarski pomočnik Tausend v Monakovem na Bavarskem. On trdi, da zna delati zlato iz svinca. — Oblastva so ga, menijo, da gre za sleparijo, zaprli. Možno pa je, da je v zaporu pred komisijo dokazal, da zna res delati zlato iz svinca. Če je to res, bo mož moral težati, ker ga bodo vse države hotele za finančnega ministra. Tudi cena svinca bo menda poskočila.

Spomenik dekli. Mnogokrat čujemo da so postavili takemu in takemu slavnemu možu spomenik. Spomenik dekli, to je pa gotovo nekaj izrednega. Te dni so odkrili spomenik služkinji Margareti Mankert na Dunaju. — Spremljala je

nico pred praznikom Presv. Sreča nudi oblike za premišljevanje. Zato molitvenik toplo priporočamo.

Božji spevi. Velečeni g. urednik! V 8. številki letošnjega »Domoljuba« je izšla ocena »Božjih spevov«. Opazka v zadnjem stavku ocene pa je naredila utis, kakor da hoče g. kritik očitati uredniku »Božjih spevov«, da je nalašč prezrl g. p. H. Sattnerja. To pa ni res! G. p. H. Sattnerju smo poslali (kakor tudi drugim skladateljem) več besedil za »Božje speve« s prošnjo, da bi jih uglasbil. Drugi skladatelji so se nam odzvali. G. p. H. Sattner pa nam je odgovoril negativno. Dovolil nam je sicer ponatis njegovih dotedanjih skladb — pa mi se tega dovoljenja nisimo mogli poslužiti, ker smo načelno hoteli prinesiti samo izvirne skladbe. To se nam je tudi posrečilo z dvema izjemama, in sicer smo dve skladbi ponatisnili le na izrečno željo našega prevzvišenega nadškofa. Toliko v Vašo informacijo, da ne boste mislili, da smo g. p. H. Sattnerja, katerega visoko cenimo, hotoma prezrli. — Vinko Vodopivec, urednik »Božjih spevov«.

Pretrgano zagrinjalo

Uboga mati v zapuščeni koči je zajokala od ponosa in pomilovanja, ko je videla skozi pretrgano zagrinjalo bodočnosti nesrečno usodo svoje hčerke. Vzkliknila je:

»Moja Mira!«

In njeni prsti so lahno božali roke male Mire, ki je ležala na vlažni slami.

Ti ljudje ji vendar ne morejo verjeti! Ali je mogoče izbirati med njo in zločincem?

In znova je videla Miro, kako je stala tresoč se, a visoko vzravnan pred zagrinjalom, ki se je bilo zastiralo za njo.

Industrijalec jo je kar debelo gledal. Oba došla gospoda sta začudeno pogledala to mlado, tako lepo damo, ki se je bila nenadoma pokazala. Spoznala sta, da je njuna dolžnost končana in da nimata tu ničesar več iskati. Zato sta se poslovila od Arnatovih ter odšla.

Začuden Lucijan je čutil, da se mu je odvalil kamen od srca. Imel je skoraj občutek hvalečnosti do Mire, da bil je celo tako bedast, da si je razlagal nieno početje iz prikrite ljubezni, ki jo je gojila do njega.

Gospa Arnatova je zaničljivo pogledela mlado dekle. Tako je torej ta nevaležnica poplačala njih gestoljubnost in ljubezen.

Ko se je pleglo prvo presenečenje, je objela svojega zopet na denega sira, o katerem je bila mislila, da je izvršil tatvino, ki jo je bila zagrešila pritepenka.

Mira je videla sladki materin nasmeh sinu in je okusila grenko veselje žrtve, ki jo je bila doprinesla.

»Dobro sem vedela, da nisi bil to ti, naš sin... da to ni mogoče...«

Mira je hotela stopiti k svoji krušni materi, toda ta se je hladno obrnila, in roke, ki so se dvignile proti njej, so omahnile. Mira je že trpela radi krivice, ki jo ji bodo odslej naprej vsi delali.

Pogledala je tedaj Arnata, ki se je z vso energijo svoje volje držal mirno in kojega oči so se napolnile s solzami. Stopila je čisto blizu k njemu, dvignila je svoje roke ter prav tiho prosila:

»Prosim odpustanja...«

Videl je to roko, ki je pričakovala njegove... Na nežnem zapestju je zapazil modri ciganski znak, ki je bil temnejši od njenih žil.

Nehote se je spomnil Lucijanove besede, ki ga je bila poprej ujezila:

»Pozor, tatinska kri se pretaka v njenih žilah!...«

Njegov sin jo je bil boljše presodil kot on. Zato, a brez jeze jo je vprašal:

»Zakaj si storila to?«

Mira ni odgovorila. Arnat je komaj obvladal svoje ganjenje. Z glasom, iz katerega je bolj donelo obžalovanje kot očitke, ji je dejal:

»Pojdi v svojo sobo in čakaj na moje odredbe.«

Uboga je in odšla, a ni si upala pogledati v obraz onemu, ki ga je ljubila kot svojega pravega očca. Čutila je, kako mu je hudo. Zato bi se bila najrajši vrgla v njegovo očetovsko naročje ter mu dejala:

»Vsaj vi mi morate verjeti, da nisem nevaležnica... Razumeti me morate... Bodi vedno moj oče...«

Đušilo jo je v grlu, ko je stopala v svojo sobo.

Med tem sta se bila gospa Arnatova in Lucijan vrnila v salon. Gospa je kar žarela od veselja in z materinskim ponosom je smehljalje se gledala sina.

Kljub temu, da se je bil Lucijan rešil iz težkega položaja, se je vendar slabo počutil sredi vesele družbe. Potreboval je miru, da se oddahne od razburjenja.

16

nekega, njej v varstvo izročena otroka podunajskih ulicah. Otroci pa je nenadoma zbežal čez ulico in je bila nevarnost, da ga tramvaj povozil. Margareta je otroka sicer rešila, sama pa padla pod kolesa, ki so jo povozila do mrtvega. Nedaleč od kraja, nesreče so sedaj postavili požarni služkinji lep spomenik.

Galanten človek. Neki hudomušnež se je vozil na poulični železnici, ki je bila zelo natlačena. Med stojišči je bilo tudi mnogo žensk različne starosti. Mož je pogledal po damah, vstal s svojega sedišča in rekel: »Dame, ako dovolite, prepustim svoj sedež najstarejši izmed vas; prosim...« Mož je zaman čakal. Nobena se ni hotela vstati.

Ameriški predsednik — Nemec. Neki nemški list iz Porenja trdi, da je sedanjí predsednik ameriških Združenih držav doma iz Porenja. Baje se je l. 1741. neki Andrej Huber preselil iz mesteca Ellerstadta v Ameriko. Tam se je prekrstil iz Huberja v Hooverja. Njegov potomec je sedanjí predsednik Združenih držav.

Rok je položila možu na ramo in nadaljevala:

»Dovoli mi, naj nosim kruh po križiščih, kamor lahko pride... Dobro vem, da to stane. Druge so morile manj matere ko jaz, ki ga vidim, kako bega po planoti in po gozdu; bliža se in obotavlja, ne vpa si priti do vrat, ker se boji, da bi nam škodovalo veselje, ki bi ga napravil meni... Saj dovoliš, da pri pekarnici vzamem kruha v predpasnik ali v vrečo?«

»Da, krušna Marija.«

»Res mi tako praviš, a samo tistih par Nemcev, ki so ostali tukaj in se norčujejo iz mene. Drugi razumejo, med temi si ti prvi. Dober si. Nisi nehal biti dober z mano, dasi sem se spremenila. Kaj ne, da boš šel? Tvoji šolarji bodo imeli velikonočne počitnice; jaz častnem doma, saj nisem več toliko zdrava, da bi mogla kam daleč. Orano vzameš s seboj in bosta dva, z menoj pa ostane spomin, ki me nikoli ne zapusti...«

Mož ji je obljubil.

Velikonočni ponedeljek, 22. aprila 1924 je torej kriški učitelj s svojo hčerko odpotoval proti Verdunu.

3. Mrtvo polje.

»Orana?«

»Da, očel«

»Ali si čula žival, ki se bliža?«

»Že dvakrat!«

»Pripogni se nekoliko!«

Sklonila se je; temno modri živec in z zlato iglo pripeti ovratnik sta izgnila za vejami; le sinja glavica ji je še molela izza listov, ki jih je veter nagibal k nji. Ni bilo vetrovno in ne oblačno na nebu; prisluškovala je tišini.

»Srđi se.«

»Kako si dobro razumela!«

»Pes ne laja tako...«

»Ne, ni pes; neka druga žival; divjačina. Kaj išče tu na mrtvem polju? Pazi tukaj na mejo na levi!«

»Zares mrtvo polje!«

V gozdu je znova parkrat hripavo zalažalo.

Oče in hči sta se napol skrila pod zadnjimi hrasti v gozdu, ki mu nista niti plug niti sekira branila širiti se na sosedno ozemlje, a kljub temu ni rastel naprej. Korenine in zraje tukaj ni smelo živeti. Onstran nesalne in presekanje meje ob neizmerni pokrajini se je povsod videla gola zemlja brez dreves, brez žita, brez trave. Kakšna nesreča jo je napravila tako nerodovito? Dobro sta vedela oba, ki sta semkaj priromala. Le podolgovali, skoro vzporedni griči so ležali drug na drugem. Doline med njimi se radi oddaljenosti niso videle. Videli so se samo goli, ravni hrbti in pod nebom nekaj raztresenih oblakov brez dežja. Nikjer nobene hiše, nobene vasi, nobenega dima, nobenega glasu razen lajanja blodeče živali, ki se je bližala tej puščavi, nikjer ne najde življenja, ki ga sicer navažno takoj zagleda. Baltus je šel sive, slezaste dalnje poljane, ki so se še videle v vijoličasti megli. Od tam, kjer sta oče in hči ogledovala poljano, je bila zaporedoma šest podolgovatih in strmih vzpetosti: vihanje Moze. V kotanji za šesto vzpetostjo je bržčas ležalo vojno mesto Verdun, s topoli okrašena trdnjava Verdun.

Oče se je s prstom dotaknil hčerkin roke. Hči se je oprezno ozrla. Iz gošče na levi je pravkar na deset korakov odtod pridirjala lepa žival, mlad jelen, ki je tudi obstrmel pred mrtvo zemljo. Dvignil je glavo in srkal veter; bele, bodičaste in spodaj z biseri vse posejane paročke je položil nazaj na srebrno rdečkasto ledja; prednje noge so mu bile ravnejše ko late; zadnje so se mu pa šibile pod težo trupla ali pa so se

»Mira ve, da sem jaz tat. Gotovo je čula, da sem skušal usmeriti sumničenje proti njej... in vendar me je rešila, a samo sebe obdolžila... Zakaj?«

Po kratkem razmišljanju si je dejal:

»Rada me ima... To je pa res izredna zadeva!«

Kljub temu, da je bil kot mlad blaziraneč vajen lahkega osvajanja ženskih src, se vendar sedaj ni upal norčevati se iz te ljubezni. Misel na njo mu je bila zelo neprijetna.

Cecilija, ki je zapustila krog svojih oboževalcev, je zapazila, da Mire ni, in je vprašala svojo mamo:

»Kje pa je Mira? Najine prijateljice sprašujejo po njej.«

Gospa Arnatova si je nervozno pahljala, a ni odgovorila ničesar. Cecilija pa je sumila, da se je moralo nekaj zgoditi, in zato je nemirno vprašala:

»Menda ni zbolela?«

»Ne... gre za neko denarno zadevo. Papa ti bo že razložil.«

Nič hudega sluteč in pomirjena se je Cecilija vrnila v krog svojih prijateljev, ki so ji pravili nebroj neumnosti ter jo izborno zabavali.

Industrijalec je bil ostal sam v svoji knjižnici. Sedel je za mizo in naslanjal glavo ob roke. Bil je truden in nesrečen. Od daleč je odmeval iz salona šum povabljenih družbe, godba in petje. Arnat je sedel nepremično pred majhnim zmečkanim robcem iz batista, ki ga je bila pozabila Mira na njegovi pisalni mizi... Gledal je na ta robček z grenkobo in milino v srcu kot na drag spomin, ki ga je bil zapustil izgubljen otrok. Bil je neskončno žalosten, toda zle misli

BOGOLJUB

najboljši in najlepše opremljeni
nabožni mesečnik v naši državi,
s slikami v bakrotisku. Stane letno
Din 20.—. Pišite, da se vam pošlje
na ogled. — Naslov: »BOGOLJUB«,
LJUBLJANA - JUGOSL. TISKARNA

proti Miri ni bilo v njegovem srcu. Dejal si je:

»Nenadoma se je pokazala pri njej nagljenost k tatvini, ki jo je podedovala v svoji ciganski krvi.«

Tudi njegovo razočaranje je bilo preveliko: Mira — tatila! Zakaj je imelo to pametno, ljubo in dosedaj pošteno dete prirojeno tako napako?

Pomiloval jo je. Spominjal se je na ljube dogodke iz njene zgodnje mladosti in milo se je storilo pri srcu. Krasnica je bila, ko je prišla pred par minutami v knjižnico... Njen glas je bil miren, njeno dolgo, vitko telo je bilo ponosno zravnano. Izločala je bolj kot obtožiteljica nego tatica.

Mira naj bi bila kriva... Mira, luč njegovega življenja, otrok njegovih misli in njegove izbire... Mira, njegova sotrudnica in zaupnica, ona, ki je vedno našla pomirljive in tolažilne besede... Mira, ki je vedela le predobro, kako zelo trpi radi Lucijanovega razuzdanega življenja.

Ubog! mož se je skušal pogovoriti:

»In vendar je ona... Saj je bila sama priznala.«

Nekaj je zajokalo v njem.

»Toliko let upanja, veselja in skrbi... da pride človek tako daleč... joj, kako je to hudole!«

In solze so mu zalile oči. Pustil jih je teči, saj je vedel, da ga v tej samotni ne bo motil nihče.

Med tem je Mira ležala v svoji sobi na postelji in silno jokala. Glavo si je tiščala v blazine, da je nihče ne bi slišal.

Njen sklep je bil storjen: hotela je s danes zapustiti to hišo. Njena prisotnost je bila od sedaj naprej tu nemogoča. Tudi če bi ji bil Arnat odpustil in bi jo hotel zadržati, ne bi mogel pozabiti. Mira bi bila vedno zanj in za njegovo ženo tujka, tatica. Razen tega bi morala prenašati Lucijanova zasmehovanja, njegova namigavanja ali pa njegovo hvaležnost.

Nekaj izjav iz tega leta o

»TEŽAKOVEM OLJU ZA ŽIVINO«

iz katerih se vidi, kako velike važnosti in koristi je to olje za rejo živine. To olje se dobi samo pri tvrdki: M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13.

1. Dne 28. januarja piše ekonom Ranko Vito-mirović, Vladimirci, Srbija: »Prosim Vas, da mi pošljete tri ročke »Težakovega olja« po povzetju, na čimer vam se vnaprej zahvaljujem. Prišel sem do prepričanja, da je to olje izredno dober lek, ki zelo dobro deluje.«

2. Dne 31. januarja piše posestnik Josip Pori, Guštanj: »Prosim Vas, da mi pošljete eno ročko »Težakovega olja«. Hvala vnaprej. Olje je zelo dobro za pisanje in za zdravje živine.«

3. Dne 3. februarja piše posestnik Ivan Kienovšek, Zabukovje: »Podpisani Vas prosim, da mi pošljete še eno ročko Vašega olja za živino. Eno ročko sem že potrošil z zelo dobrim uspehom.«

4. Dne 3. februarja piše Fran Bartol, Sajovec: »Ker sem imel z oljem, ki sem ga naročil dne 5. januarja 1930 zelo dobre uspehe, naročam s tem drugo kanto »Težakovega olja«.

morebiti zleknile, da bi si odpočile za obrambo, kakor bi se žival več ne bala. Znova je trikrat zalajal in okoli nozdrvi so se mu za hip pokazale vroče pene.

Žival je od zore begala po nedotaknjemem gozdu; pasla se je po zelenih, sladkih, zlasti krljikovih mladikah z višnjevim stebli, ki opajajo srnjake. Žival je bila pijana in nora in neizmerna goličava, ki se ji je mahoma odprla, jo je ostrašila. Gotovo ji je veter iz zapada povedal, da so v daljavi spet drugi gozdovi, toda ta vonj, ki ga je prinašal, ni bil podoben nobenemu drugemu, ne vonju iz močvirja, ne vonju iz bukovja, ne vonju iz hrastičja, pa tudi ne vonju iz stepe: nekaj novega je puhtelo iz te zemlje, globoko prevzelo žival in ji ganilo živalsko dušo. Hipoma se je mladič zravnil, se okrenil nazaj in skokoma planil v goščo.

»Škoda! Lep je bil!«

»Da sem imel puško,« je rekel oče, »pa bi ga bil podrl!«

Orana je zrla v visokega Lorenca, ki se je popolnoma zravnil in zrl v tisti del gozda, kamor je žival bila izginila.

»Zakaj?« je rekla.

»Ne razumiš?«

»Ne.«

»Da ne bi hodil pravit kozicam in jatam jelenov in košut po renskih šumah, kaj je videl tukaj in kako je celo rastlinstvo na današnjem bojišču usahnilo. Nemci nimajo take zemlje, ki bi jo bile preorale in pognojile bombe. Prezgodaj so vojno končali. Ta mladič je gledal, česar ne bi bil smel videti!«

Hčerka je bila čiste lorenške krvi, to se pravi redkobesedna; nasmehnila se je, kar ji je zravnilo nagubano rožnato kožico na ustnicah. Po navadi je zrla na svojega očeta s tihim, nežnim občudovanjem, saj je imela v njem vse svoje detinske spomine in

otročki ponos. Kar je oče rekel, je sprejela kot kleno zrnje in živela ob najmanjših mislih, ki jih je izrazil.

Mož je iztegnil roko.

»Glej, kaj so naredili z zemljo!«

Blizu obeh, okoli obeh, povsod je bila zemlja grbasta kakor obtolčena plošča, na kateri so bili udarci kladiva otpljivi in bi jih komaj v enem stoletju zrušila rja, to se pravi, dež, viharji in rastlinstvo. Koliko dežja je že padlo od jeseni 1918 v voline, ki so jih izvrtale bombe! Tudi v zadnjih dnevih so se nad to puštinjo zbrali sivi oblaki in v debelih curkih izlili pravcata jezera dežja, tako da so bile jame že do polovice polne vode. Koli, strta kolesa, žične ograje in deske so zdrknile v grape in marsikateri poganjek grmičja, bodičja ali trave si je zaman prizadeval, da bi oviro odstranil ali prerasel. Kruta borba za življenje! Borna je bila rast v teh šestih povojnih letih! Iz okuženih tal korenine niso srkale sokov, ki tvorijo drevesa; celo med jamami, ki so jih izkopale bombe, so pritlikavi hrastičji zrasi komaj za en ali dva čev, lja od tal in niso mogli dati tem stoletnim gozdnim tlom videza redko rastočega lesa. V daljavi se je slabotno svetlikala lisa izpranega blata: videl se je jekleni vrh nekdanje utrdbe Douaumontske.

Baltus in njegova hči sta si polzkušala v tej pokrajini predstavljati plavalasega fantiča z zelenimi očmi, ki se je tukaj boril in tukaj umrl. Samo oče si je mogel v duhu predočiti armade po teh skrivališčih in vojni sredi razdrtega sveta. Kolikor daleč je seglo oko, so bile najvišje bilke osata iz preteklega leta in žoltočetoče preslice s tako voljnimi listi, da v vetru, ki jih pripogiblje, ne šumijo bolj nego puhasto sovje perje.

Zdravljenje opeklin. — Malo je že znano, da je alkohol izvrsten lek proti opeklinam. — Položi na sveže opekline čiste platnene krpice, namočene v spiritu. Prvi trenutek boš sicer občutil hudo bolečino, ki pa bo hitro izginila.

Ne gre mu v glavo. — Komunistični agitator je skušal spraviti kmetu komunistične nauke v glavo in je pripovedoval: »Nekdo ima na primer konja in ga da vsej občini na uporabo.« »Razumem,« odgovori kmet. »Vzemimo, da imaš ti kravo. Ali jo boš dal občini?« »Seveda.« »Morda imaš tele. Ali ga boš izročil občini?« »Tudi.« »Ali kozo?« »Prav tako.« »In svinjo?« »Te pa ne.« »Zakaj ne?« »Nimam ne krave, ne konja, ne tele in ne koze, a imam svinjo. Le kako pridem do tega, da bi dal svojo svinjo drugim?«

Olika in štrukelj. Teta rada vzgaja svoja dva mala nečaka. »Tako fantiča,« pravi in jima pokaže dva štruklja, ki pa nista bila enako velika. »Bom videla, kdo od vaju je bolj olikan.« »O, teta, Tonček je bolj olikan,« pravi Jožek in vzame večji štrukelj.

Naročajte „Domoljuba“!

Radio.

Vsak delavnik: 12.30 Reprodukcijska glasba, 13.30 časovna napoved, borza, reproduc. glasba, 18.30 iz današnjih dnevnikov, 17.30 Koncert Radio-orkestra, 22.30 časovna napoved in poročila.

Četrtek, 27. febr.: 18.30 Dr. Bohinec: Rudniki sveta II. 19.30 Rupel: Srebrnvaččina, 19.30: Iv. Ogrin: Obrt in trgovina v preteklosti in sedaj, 20. Večer slovenske glasbe, izvaja Radio-orkester. Slespeve s spremljevanjem orkestra pojeta gg. Tone in Roman Petrevič. 21. Komorni večer g. Slavka Osterca, 22.15 Lohka glasba.

Petek, 28. febr.: 18.10 Kakao in njegova žetev ter izdelovanje čokolade, 18.30 Delavska ura, 19. Dr. Leben: Italijanska, 20. II. Melinof propagandni koncert, izvaja Radio-orkester, 21. Citraški koncert g. Loeskeja, 22.15 Napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 1. marca: 18. Turistovska proga Sužek—Kotor in nazaj, 18.30 Dr. Grafenauer: Nemščina, 19. G. Herkov: Esperanto, 19.30 Gospodinjska ura, 20. Prenos iz Beograda.

Nedelja, 2. marca: 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10. Verško predavanje, 10.30: Tone Krošelj: Damska Francija, njene prilike in naši izseljenci, 11. Pevski koncerti Slov. vokalnega kvinteta, 12. Koncert Radio-orkestra (valčki), 15. O čebelarstvu, predavanje, 15.30 Magistri, o celna godba in kuplet, katere pojelo člani prosv. društva z Vrhnike, 16.30 Humoriistično živje, pisatelj Milčinec, 17. Nadeljevanje očetne godbe, 20. Kuplele poje g. Plenitar iz Litije s spremljevanjem kitare, na harmoniko igra g. Stanek, 22.15 Koncert Radio-ork.

Ponedeljek, 3. marca: 18.30 Franceščina, 19. Zdravstveno predavanje: Otrok in njegov apetit, 19.30 Ga. Orbaner: Angleščina, 20. Koncert godbe Dravske divizije.

Torek, 4. marca: 18.30 Prof. Pengov: Socijalna fizika, 19. Dr. Lavrič: Iz financa gospodstva, 19.30 Ruščina, 20. Prenos iz Zagreba, 22.15 Operetni večer (sodelujejo št. nar. gled.: ga. Poličeva in gg. Mohorič in Drenovec), 23. Jazz-band.

Sreda, 5. marca: Operetni koncert odpade, 18.30 Otrški kotiček, 19. Podoba iz slovenske literarne zgodovine, prof. Kobler in g. Lipah, 19.30 Franceščina, 20. Večer resne glasbe, izvaja Radio-orkester, pevske točke izvaja gđc. Mara Pirčeva.

Karl May. IV. zvezek »KRIFEM PO JUTROVEM« - MFD JEZIDI

Izšel. - Stane kot dosedanj po 13 Din. Vsi štiri zvezki »Krifem po jutrovem« tvorijo zbirko spisov in se dobi tudi v skupni vezavi polplatno 65 Din. celoplatno 70 Din. - Naručite pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Duhovne vaie za moške.

Sv. oče Pij XI. jih je priporočil letos božiču svetu kot odlično sredstvo, od zla novodobnega časa. Zal, da so pri nas — zlasti med moškimi — še tako neznan. Iz vsake župnije bi morali iti najvplivnejši moški in najpotrebnejši fantje skozi to šolo in sicer ponovno. Tisti redki namreč, ki so jih sami napravili, vedo najbolje iz osebne skušnje, da je prenovitev v duhovnih vajah večkrat potrebna, da si ohranimo svežo gorečnost in vztrajno zvestobo. Zlasti za uspešno izgraditev »Katoliške akcije« potrebujemo laičkih apostolov, ki so se apostolskega duha navzeli v duhovnih vajah. Pri nas naravno edinega Doma duhovnih vaj v Ljubljani še vse premalo uporabljamo. Škoda je, da pri nas Dom toliko dni v letu tako rekoč prazen stoji. V drugih škofijah najdemo vzorec, po katerem bi približno tudi mi mogli urediti obisk Doma. V friburški nadškofiji, kjer redovnikom, predvsem jezuitom delovanje do poloma nemškega cesarstva ni bilo dovoljeno, se je osnoval škofijski odbor svetnih duhovnikov, ka-

teri skrbi za redne tečaje zaprtih duhovnih vaj. Udeležujejo se jih moški po dekanijah. Vsako leto se določijo dekanije, katere morajo poslati udeležence, tako, da pridejo v petih letih vse na vrsto. Nato se začne vrstni red zopet znova. Tako je prav dobro preskrbljeno zato, da nobena župnija ne izostane. Kadar se iz ene župnije udeleži večje število mož, potem fantov, vajencev, delavcev, kmeljskih sinov, poslov itd. (duhovne vaje se vrše večinoma za posamezne stanove), potem je šele mogoče iz vseh vrst moštva sestaviti kader gorečih apostolov, kakršnih potrebujejo tudi naše župnije.

Ali hočete v poganski tempel?

Veliki svetnik don Bosco je bil nekoč povabljen v goste k družini, ki ji je bil dolžan hvaležnost za mnogo veliko uslugo pri svojem apostolskem delovanju. Branil se je, končno pa je le šel, da bi ne užalil dobrotnikov.

Ko je dospel v hišo, so ga sprejeli služabniki in ga vodili v praznično dvorano, kjer sta že čakala hišni gospodar in gospodinja na sprejem gosta. Don Bosco pa se je obrnil in rekel: »Najbrže sem se zmotil. Tu ni mesta zame.«

»Niste se zmotili,« je poudarjal gospodar. »Povabili smo vas, gosti so zbrani in že čakajo.« Ne, ne,« je zavrnil don Bosco, »nemogoče mi je tu ostati, zakaj tukaj so gospe v nedostojni obleki. V taki družbi katoliški duhovnik ne sme biti.« — Sledila je opravičba za opravičilo in kmalu so bile vse dame dostojno opravljene in don Bosco se je udeležil domačega praznovanja...

Kar je storil don Bosco, lahko store vsi možje. — Še en zgled! Nedavno je bil neki gospod rovaljen na pogovor v restavracijo v Münchenu. Pridružila se je neka gospa s sramotno kratkim kričom, ki še ko'en ni zakriva'o. Ko je imenovani gospod to opazil, je rekel: »Cenjena gospa! Spadam v vrsto mož, ki z žensko niti ne govorijo, še manj po'eg nje sedijo, če ima tako obleko kot vi. Če želite ostati še dalje pri tej mizi in se pogovarjati in se pogajati z menoj, vas prosim, da oblečete dal'se kri'o in gornji del obleke nekoliko bolj zaprete.«

Gospa je bila seveda užaljena in ostre besede so bile izbruh njene jeze. Gospod pa se je mirno dušno vsedel k drugi mizi in gospa je odšla. Toda ker je dama želela osebnih in trgovskih stikov ravno z omenjenim gospodom, ni do'go tra'alo in zopet je prišla v dostojni obleki. Ljubeznivo se je smehljala in se dela'a, kakor bi se ne bilo ničesar pripetilo. Drugi gospodje so seveda moč'ali in kmalu je zavladalo okrog mize pošteno vesele razpoloženje.

Nedavno je dočel neki gospod visokega službenega po'ožaja v Konnersreuth z namenom, da obišče Terezi'o Neumann, ki, kakor mnogim znano, od časa do časa na čudovit način krvavi. Gospod je imel s seboj dve svoji hčeri. Ko je oče Neumannove sprejel za obisk predpisane izkaze, je dejal: »Vi, gospod, lahko greste k moji hč-

Kamgarn za moške obleke

se dobro kupi pri

R. Miklauc »Pri škofu«, Ljubljana

ri, vaši gospodični pa ne. Moja Terezija je ravnokar rekla: »Spodaj je gospod z dvema damama, ki imata kratki krili in zato ne smeta k meni.« Nič ni pomagalo: dotični gospod je Terezijo Neumann obiskal, gospodični pa sta se vrnili domov, ne da bi bili videli, kar sta želeli.

In konec? V začetku pusta smo. Kakšna oblačila se bodo vse videla na raznih prireditvah in plesnih zabavah!

Ne moremo zabraniti in ne nosimo odgovornosti, če bodo ženske, ki se za vero in Cerkev sploh ne brigajo, prezrle cerkvene predpise o dostojni noši in bo v njih krogu poganska moda med pustom slavila zmagoš'avje. Verujmo, gospod Bog bo novodobne pogane in poganke sam sodil, ko pride ura.

V mislih pa imamo one, ki jim je še Cerkev ljuba in draga. Naj ne pre'no našega klica! Katoliške ženske, oblačite se dostojno! Kdor nosi nedostojno bleko, se upira škofijskim naredbam in se podaja na polje, kjer gospodarji antikrist. Za dobro katoličanko in nje soproga velja samo eno: Oblači se dostojno, kot se spodobi kristjani in ostani otrok Cerkve ali pa zbeži z nenravno modo in v nedostojni obleki v paganski tempel.

Delavci v nabrežinskih kamno'omih.

Danes ima zaslužek v nabrežinskih kamno'omih 1000 delavcev. Porazdeljeni so na 12 podjetij. Največje je Rimski kamnolom (Cave Romane), ki zaposluje do 120 delavcev. Ostali gospodarji jih imajo povprečno po 50.

Delavci se dele na javarje, ki kamen lomijo in na klesarje ali štancarje, ki ga v delavnici obdelujejo.

Začetniki zaslužijo po 2 liri petdeset na uro. Klesarji imajo več, pridejo celo na štiri ure. Zaslužek ni slab, a to je zlo, da de'vo v velikem mrazu počiva, ker kamen poka. Dosti de'avcev je samo s svojo plačo prišlo do lastne hišice. Danes plačuje večina delavcev po 40—50 lir mesečne najemnine. Delavske družine obstoje po večini iz treh otrok.

Klesarji so precej samozavestni in se jim zameriš, če jim rečeš javar, oziroma kavador. Stari, ki še kaj dajo na svojo stanovsko čast, se še radi podpisujejo n. pr. Filip Gabrovec, klesar. V jave hodijo tudi iz Mavhinj, Sesljana, Silvnega, Gorjanskega in celo iz Kornja. Uradništvo se pa vozi vsak dan iz Trsta. Delavcev nedomačinov

Izvirne francoske pastilje

VALDA

zdravijo in uspešno pobijajo vse bolezni dihal.

Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Za socialno zavarovanje delavcev skrbi Bolniška blagajna. Če se delavec smrtno ponesreči, dobi družina 30.000 lir odškodnine. Če obnemore, je gospodar dolžan plačevati pokojnino. Računa se, da se povprek vsakih 5 let zgodi ena smrtna nesreča. V delavnicah je bilo prej nevarno za oči. Zato morajo vsi nositi naočnike. Pnevmatična dleta pa povzročijo v majhni meri tresenje živcev. Ta dleta so zato v Nemčiji že prepovedana. Na splošno so pa kamnočimci trdni ljudje; saj žive na dobrem zraku in ne kot njihovi tovariši rudarji v zatohlem podzemlju. Zato se tudi prav malo izseljujejo.

NEDELJSKI SLOVENEK

Naslov:
»SLOVENEK«
Ljubljana,
Jugoslav. tiskarna

na 16 velikih straneh in še s prilogo slik na 8 straneh v bakrotisku. — Najbol še nedeljsko čtivo. — Stane za eno četrtletje samo 30 Din

NAZNANILA.

n Sora. Kat. prosv. društvo priredi v nedeljo 2. marca ob 3 popoldne v Domu dve burki. 1. Anarhist — v enem dejanju. 2. Kakršen gospod tak sluga — v enem dejanju. Med odmori kupleti. Vabimo k obilni udeležbi.

n Senčur pri Kranju dobi prvič kino! Prosvetno društvo priredi v Ljudskem domu na pustno nedeljo, 2. marca, ob treh popoldne kino-predstavo v 6 dejanjih. Sedeži po 6 in 8 Din. Pridite vsi!

n Sv. Pavel pri Prebodu. Naši pevci vprizorijo v soboto, dne 1. marca t. l., ob 8 zvečer in v nedeljo, dne 2. marca t. l., ob 3 popoldne v Društvenem domu v Sv. Pavlu izredno lepo in težko spiacerovo opereto v 5 dejanjih »Spominška plošča«. Po predstavi narodne in umetne pesmi; poje mešan zbor. Najljubše povabljeni vsi!

n Kot. prosvetno društvo v Sv. Juriju ob j. ž. priredi v soboto ob 8 zvečer in v nedeljo po večer- nica v Kat. domu igro »Brat Martine«.

n v nedeljo 2. marca ob 3 popoldne se bo vršilo v Vodich v šoli predavanje Sadjarskega društva o drvesulčarstvu in povzdigi sadjarstva. K obilni udeležbi vabi odbor.

ŠOFERSKA SOLA GOJKO PIPENBACHER
Gospodstvena cesta 12. — Zahtevajte pojasnila.

Gospodinjje, pozor!

Če hočete varčevati, kupujte samo »SLADA« žitno kavo, ki ima nagradne listke, na podlagi katerih dobite čisto zastoj predpasnike, brisače itd.

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob pre- rani smrti naše nadvse ljubljene mame, stare ma- me, tašče in sestre, gospe

Ursule Mušič

posestnice

izrekamo vsem, zlasti svojim sovaščanom in znan- cem, ki so ji bili v pomoč v njeni bolezni in jo spremili na njeni zadnji poti, svojo najtoplejšo zahvalo. — Bog bodi vsem plačnik!

Loka pri Mengšu, dne 15. februarja 1930.

Zalujóči ostali.

PRIMARJ DR. ANTON BRECELJ

Emonska cesta 20

Telefon 2620

ORDINIRA za notranje in otroške bolezni ob delavnicah 6-9 in 2-3

Meh za smeh.

On: Naša nova služkinja se mi zdi zelo mirna. — Ona: Da, tako mirna je da celo prah po sobah pusti v miru.

Dobrodušen gospod je šel mimo kaz- nilnice, ko so baš par »dosluženih« kaz- njencev izpustili. »Zakaj pa ste bili vi zaprti?« je vprašal enega izmed njih. — »Zato, ker sem prepočasi vozil z avtomobilom,« je odvrnil oni. — »Ni mogoče, naj- brže da le prehitro, kaj ne?« — »Ne, ne, prepočasi,« je vztrajal ta, »ker me je lastnik avtomobila ujel.«

Mihec: »Jaz pa nekaj lahko delam, kar vi ne morete, oče.« — Oče: »Kaj pa takega?« — Mihec: »Rastem!«

Zeradi č užinskih razmer se odda za več let v najem lepo rodovitno posestvo. Leži v lepem kraju, je zasajeno s sadnim drevjem in oddaljeno od farne cerkve in postaje Rajhenburg 20 minut. Odda se z inventarjem vred in meri približno 22 oravov. Martin Divjak, Dol. Leskovec 29, pošta Rajhenburg.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Puhasto perje

kg po 38 Din, razpošiljam po pov- zetu najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po Din 130 — in čist beli puh kg Din 300 —. L. Brozović, kemična čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Po vseh krajih iščemo

moške in ženske, kjer imajo svoj poklic in bivališče. Dnevni za- slušek Din 250 —. — Prijaviti se TEHNA, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I. — (Znamko za odgovor.)

Vajenca

za kovaško obrt sprejme takoj Kunc Anton, kovaški mojster, Sinja gorica pri Vrhniki o- skrbva v liši.

Pekovskega vajenca

sprejem takoj Alojzij Drobnik, pekarna, sp. Slivnica p. Grosupljem

14-18 letnega fanta

poštenih staršev sprej- me v učenje tudi z o- skrbno. Drobež Alojz, čevljarški mojster, Trbovlje 11, št. 91.

Kovaškega vajenca

sprejem z vso oskrbo. Jos p. Škerl p. Vič 122

Hlapca

za prevoz lesa iz gozda išče- mo. Prosijo stanovan e. Naslop 1. marca. Po- nudbe takoj na gra- ščino Boštani.

Mlinar a pridnega, po-

štenega ra- bim. Oženjenima pred- nos. Plača po dogovo- ru. Naslov pove uprava »Domoljuba« št. 2247

Iščem hlapca poštenih

staršev k poštenih krščanski hiši v bližini Ljublj. ne. Na- slov v upravi »Domol- juba« št. 2249.

Pekovskega vajenca

z vso oskrbo v hiši sprejemem. — Naslov v upravi pod šte. 1828.

Žene, dekle! Kadar

kito iz as, pošljite mi vzorec las in 10 Din v znamkah. Cene od 50 Din naprej. Poštni- na posebej. Pošiljam po povzetju. Brivski salon Franjo Hering, Zagorje ob Savi.

Malo dekletce je stopilo v knjigarno ter hotelo imeti knjigo z naslovom »Kako ujamem oža«. — »Taka knjiga ni zate. Če- mu pa ti bo?« je vprašal knjigotržec. — »Očetu bi jo rad dal za god, ki bo jutri.« — »Dekletce, saj dobiš lahko stotine pri- mernejših knjig, kot pa je ta, ki sploh ni za očeta,« je razlagal knjigarnar. — »Pač, pač,« je vztrajala deklica, »kajti moj oče je policaj in ta knjiga mu bo dobrodošla.«

Balantič je poslal svojega šestletnega Tončka k Korantarju po senene vile na pódodo. — Tonček je šel ter dejal: »Ata so rekli, da posodite senene vile.« — Ko- rantarju pa ni bilo všeč, da fant ni nič prosil, zato mu je dejal: »Ali nisi nekaj pozabil reči?« — Tonček: »Sem ja. So rekli, če ti pa sta stari skupuh in stiskač ne posodi, pojdi pa k Čopovim.«

Na'popolnóši

STOEWER

Sivalni stroji

za šivanje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Prejeto iz nabavne stroji, ogledati si te izrednost pri tvrdi

L. Baraga,

Ljubljana

Seitenburg ul. 6

Erceplacen, ponk

15 letno jamstvo.

Iščem vajenca za čev-

ljarsko o. rt. Popolna oskrba v hiši. V. Markelj, čevl- jarstvo, Ljubno pošta Podnart.

Fanta 14 do 16 let sla-

rega pošteni kmečkih staršev sprej- me mlekarja Franc Kompare, Ljubljana Vi- dovdanska cesta št. 20

Deklo iščem nad 16

let staro, pošteno, krščanski staršev k dobri krščan- ski kmečki hiši v bli- žini Ljubljane. Naslov v upravi »Dom.« 2250

Prilicno hišo

zidano, z opeko krito, s tremi sobami kuhinjo in vrtno kupim brez gospodarskega poslopja; kupim tudi malo nivo ali gozd. Ponudbe upr. »Dom.« p d št. 2267

Ma'erja išče graščina

na Dolenjskem Prežnost imajo samski ali pa brez obitelji. Treznost pogoj. Po- nudbe pod »MAJER« na upravnštvo »Do- moljuba« šte. 2258

Slabi zobje

kvirijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprn. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gniloto. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Prišite samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tovrniče Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 5/

Aldova moka Din 4.—

Polenta, zdrob 3.—
Koruzna čink. moka . . . 2'75
Pšenična jednotna moka . 3'20

Razpominj vazo množico od 25 kg naprej.

Pavel Sedej, umetni mlin

Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

Kmetiska posojilnica ljublj. okolice
javlja, da bo prodajala na prostovoljni javni
dražbi v četrtek, dne 27. februarja 1930

zemljiške parcele

živšega posestva Josipa Kuralta. Sestanek
ob 9 dop. pri Gasilnem domu v Domžalah.

SEMPERSKI OVES

česki, prvovrsten, dalje grahorico, čebulček in vsa
druga semena nudi SEVER & KOMP., Ljubljana.

X. dražba kož divjadi

dne 25. marca 1930.

na Ljubljanskem velesejmu.

Kože sprejema do 23. marca »Divja
koža«, Ljubljana — Velesejem.

PREKLIC.

Podpisani preključem obdolžitve kraje drva,
proti Groznik Jožetu iz Šmartna, po domače
»Petelinšku«, v gozdovih kneza Windischgrätza iz
Vagensberga, in se zahvalim, ker odstopi od tožbe.
Vintarjevec-Smartno pri Litiji, 19. februarja 1930.

Verbaš Anton, s. r.

Gramofon

kovčegasti model
(30×29×14 cm)

z dvanaštim komadi
(najnoveši slagerji)

200 t. igel in
ščetka za
plošče

samo 550 Din

franko v vsak kraj Slovenije razpošilja najstarejša
cemača veletrgovina gramofonov, plošč

A. Rasberger, Ljubljana

M klošičeva 34 (spoleg glav. kolodvora)

Zahtevajte brezplačen cenik!

DANES VEDO TUDI OTROCI

da e čistoča temelj z ravja.
Kot njihove m m'ce, tako
vedo tudi oni da ie naj-
krajša in najupornejša pot
do snage dosledno prane
s pravim terpeninovim

milom Gazela

GAZELA MILO

Ne razmišljajte!

Moderna je
dandins sa
o avila a o-
tika. Aviat-
lite, da bo ista
dobra in -
na, ni to že
danes dopisno Togo sk u domu STERMECKI
v Celju in za - na nov jse vzorce kno-
ba vna umet a svila v raznih moletih a v h
D in 23 meter, Crepp de Ch-ne Din 20, 30, 108, Crepp
Georgett. Din 135, Crepp - atlu 305, bogata zbra-
tafja, pralne svile, svi e za podlogo itd. Radi ras-
pošilljanj po celi Jugoslaviji je vedn o xuma-
zaloga in volika zblia. Naro ila čez 500 Din post-
nim prosta. Veliki ilu tirani en k z več tiseč
milikami popolnoma zast nj.

Veletrgovina **R. STERMECKI, CELJE št. 19**

Dravska banovina

Edino najboljši šivalni stroji in pretilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gratzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezanju brezplačno.

»Vita« varnostna.

Zapirajte vrata!

Uboge zene! Venomer revne, venomer
zaposlene, na prepihu . . .

Ako vkljub prepihu in slabemu vre-
menju že ite ostati odporni proti prehlaj-
jenju, infuenci, brencanju v ušes h, zo-
boboju nadihi, kašlju, sluzavosti — tedaj
vporabljajte dnevno Fellerjev prijetno
diseč Essafid. „Essafid“ z zakonom
zavarovan! Že 33 let s užli to dobro na-
rodno sredstvo in ko metikum za drgne-
nje in obklatek pri revmatizmu, gripu in
oteklinah. Tudi za želodec, pri krčih in
slabosti: nekoliko kapljic Essafida na
sladkorja!

To pomaga!

V ekarnah in vseh podobnih trgovinah po zkušne ste-
klentice 6 Din, dvoine steklenice 9 Din. Poštne ste-
klentice 26 Din.
Po pošti: najmanjši zavoj z 9 poskusnimi ali 6 dvoimi-
ni ali 2 trojimi steklenicami stane 62 Din. Št. rje taki
zavoj že s pošiljino in zavojem samo 173 Din. Naročila
na naslov:

EUGEN V. FELLER, lekarnar

Stubica Donja, Elsatrg 16

Ako pa potrebujete dobro odvalno sred-
stvo ki krepi želodec, tedaj zahtevajte
Fellerj v. E. kroglice, 18 kroglic 12 Din

